

ERNYŐ

GYERMEKVÉDŐK LAPJA

2022. 2. ÉVFOLYAM

*„Aki az ilyen kisgyermekek közül
egyét is befogad az 'én nevemért, az
engem fogad be; 'és aki engem
befogad, az nem engem fogad
be, hanem azt, aki engem
elküldött.”*

Az év nevelőszülője 2021

Androvics Mária

A Pütkösdí Gyermekvédelmi Szolgálat Nevelőszülői Hálózata négy szakmai területen dolgozik.

Németh Rita

Fontosnak tartjuk minden évben kiemelni azokat a nevelőszülőket, akik példaértékűen végzik munkájukat.

Kimagasló nevelőszülői munkájuknak köszönhetően 2021-ben

Orsós Erzsébet

Az év nevelőszülője 2021

címet, illetve főigazgatói elismerést kaptak:

Androvics Mária
Dél-Magyarország

Németh Rita
Észak-Dunántúl

Orsós Erzsébet
Dél-Dunántúl

Peragánics Lászlóné

Peragánics Lászlóné
Észak-Magyarország

A teljes cikk a 38. oldalon olvasható.

PüNKÖSDI Gyermekvédelmi Szolgálat

BEMUTATJUK MUNKATÁRSAINKAT

Karsa Andrea - főigazgató

Karsa Andrea

Szeretnénk bemutatni a PüNKÖSDI Gyermekvédelmi Szolgálatnál dolgozó munkatársakat, nemcsak szakmai, de emberi oldalukról is, hiszen egy hálózat habitusát és szakmaiságát is a benne dolgozók attitűdje adja össze.

Elsőként ezért a PüNKÖSDI Gyermekvédelmi Szolgálat Főigazgatóját, Karsa Andreát kérdeztem.

KEZDETEK

Első kérdésem, mikor és főleg, miért fogalmazódott meg benned, hogy létrehozol egy nevelőszülői hálózatot?

Gyakorlatilag 2014-ben jött létre a gyermekvédelmi gyámság, és én 2015-től elkezdtem gyermekvédelmi gyámként dolgozni. Előtte egyáltalán nem dolgoztam gyermekvédelmi területen. Szociális intézményekben dolgoztam, illetve a szociális közigazgatásban. Ekkor kezdtem behatóan ismerkedni a gyermekvédelmi rendszerrel.

Érdekelt, hogy hogyan áll fel az ellátórendszer, hol tart a struktúraváltás. Gyakorlatilag 25 éve tart az a folyamat, aminek a lényege, hogy a nagy gyermekvédelmi bentlakásos intézményekből, gyermekotthonokból átkerüljön az ellátás színtere a családokhoz. A cél, hogy családból családba kerüljenek a gyerekek. Azt tapasztaltam, hogy

ez a folyamat az állami szereplők vonatkozásában stagnál, gyakorlatilag megállt a nevelőszülői hálózatok fejlődése, frissülése.

Az látszott számomra, hogy ha tényleg az a szándék, hogy több nevelőszülő legyen, akkor itt teljesen más alapokra kell helyezni a működést. Civilként kell az állam részére új szolgáltatásokat létrehozni. Gyermekvédelmi gyámként beléltam a rendszerbe, ismertem a gyerekeket, láttam, hogy nagyon-nagyon sok olyan gyermek volt, aki gyermekotthonban növekszik, de gyakorlatilag nagyon klasszul beintegrálható lenne egy családba, ha lenne.

Voltak gyerekeim, akik nevelőszülőknél éltek, és láttam, hogy milyen nagy különbség van a mindennapjaikban. A legjobb nevelőotthon sem tudja pótolni azt a fajta személyességet, azt a fajta plusz odafordulást a hétköznapiakban amire egy család képes. És akkor úgy gondoltam, hogy ez egy igazán nekem való feladat. Én innováció-párti vagyok. Szeretek egy kicsit másként ránézni a kihívásokra, távolabbról szemlélni az adott problémát. Úgy gondoltam, hogy ha létrehozunk egy ilyen gyermekvédelmi intézményt, akkor azt sokkal hatékonyabban tudjuk fenntartani, ha friss látásmódokat építünk bele a hálózatépítésbe.

Miért pont a PüNKÖSDI Egyház? Hogyan kerültél hozzájuk?

Egy kedves barátnőmnek a nővére járt az egyik PüNKÖSDI Gyülekezetbe. A Magyar PüNKÖSDI Egyház szeretett volna a gyermekvédelemben – mint

egy új missziós terület – aktívabban részt venni, én meg szerettem volna egy új intézményt létrehozni, és itt találkozott a két szándék.

Mik voltak az első lépések, hogyan jöttek az első nevelőszülők?

Az első félév azzal telt, hogy szakmai programot írtam, az intézmény dokumentációját, ami ahhoz szükséges, hogy egyáltalán el tudjunk indulni. A fenntartó oldaláról már volt egy olyan kolléga, aki szintén szeretett volna nevelőszülői hálózatban dolgozni, de nem tudta, hogy hogyan kell intézménnyé tenni, hogy kell megcsinálni, összerakni ezt. Ő a kalocsai gyülekezetben már toborzott 8-10 lehetséges nevelőszülő jelöltet. Gyakorlatilag ők voltak az intézmény első nevelőszülői. Részt vettek egy 60 órás képzésben, és amikor nálunk összeállt a szakmai program, és az intézményhez elengedhetetlen paraméterek, addigra nekik megvolt a képzésük. Ez 8 nevelőszülő volt és 16 férőhely. Így indultunk.

NÖVEKEDÉS

Főigazgatói szemmel, hogy néz ki az intézmény növekedése? Hogyan jutottunk el oda, hogy most már több mint 200 nevelőszülővel dolgozunk?

Az „előző” életemben nem csak szociális területen dolgoztam. Dolgoztam olyan intézményben, ahol franchise-jelleggel működtek a dolgok, de egy olyan cégben is, amely profitorientált volt, ahol a direkt marketing az egy alaptézis volt. Megtanultam azt, hogy ha a hatékonyságát akarjuk növelni egy cégnek, akkor ugyanazt kell profin és sokszor csinálni. Azt már az elején tudtam, hogy ha hálózatot akarunk építeni, ha nagyban vagy nagyobbban gondolkodunk, akkor ugyanezzel a módszerrel több – egymástól fizi-

kailag is távol álló – helyen kell elkezdünk dolgozni. Így is kezdtük el, kerestem olyan kollégákat, akiket be tudtam vonni az elején a programba. Az egyik ilyen volt Veszprém megye, illetve az Észak-dunántúl, ahol nagyon sok szakmai segítséget is kaptunk az akkori megyei Tegyesz (Területi Gyermekvédelmi Szolgálat) igazgatójától, aki szakmailag is segített minket abban, hogy elinduljunk, és hogy azokat a mindennapi szakmai problémákat, kihívásokat még jobban átlásuk, ami az intézmény működéséhez szükséges, illetve, hogy jobban belelássunk azokba az elvárásokba, amit mondjuk a Tegyesz oldaláról egy nevelőszülői hálózattal szemben támasztanak. Aztán Budapest volt a másik, ahol egyrészt a székhelyünk van, másrészt a legnagyobb hiány van férőhelyekből. Így tulajdonképpen három szakmai egységgel kezdtünk el egyszerre dolgozni.

A toborzás volt az első, amit nagyon-nagyon meg kellett tanulnunk, nagyon meg kellett nyomnunk. Rengeteg energiát fektettünk bele. A másik ilyen nagyon fontos új tapasztalat, hogy el kell felejtetni a régi kommunikációs csatornákat. Az nem működik, amit régen bevett gyakorlatként a Tegyeszek alkalmaztak, hogy feladtak a megyei újságban egy újsághirdetést, hogy nevelőszülőket keresnek. Ma már az emberek nagyrészt nem így tájékozódnak. A legkézenfekvőbb, hogy előveszem az okostelefont, és megnézem, hogy mit ír erről a világháló, hogy néz ki, van-e honlapja, van-e a közösségi médiában felülete. Ez most már teljesen általános és természetes.

A másik, ami nagyon erős, az a személyesség. Amikor van egy nevelőszülő, aki jól dolgozik, elégedett, továbbá és akar is beszélni arról, hogy mit csinál, akkor az ő környezetében, a 100-120 ismerőse körében lesz egy-kettő, aki azt mondja, hogy én is kipróbálnám, vagy én is szeretném csinálni.

A PGYSZ ELŐTTI ÉVEK

Milyen közegből jössz, tehát ezelőtt mit csináltál? Korábban már érintettük, hogy a szociális szférában dolgoztál, de melyik részen?

Az első végzettségem óvó néni, és nagyon szerettem. Egy olyan gimnáziumba jártam, ahol az egyik osztály óvónős osztály volt, és az volt a nagy szerencsénk, hogy akkoriban a középiskolában mindent megtanítottak arról, amit a gyerekekről, a gyerekek személyiségfejlődéséről meg kell tanulni. Például a 3 éves és idősebb, óvodáskorú gyermekek képzéséről, neveléséről, módszertanáról, hogy hogyan kell matematikát „tanítani” egy óvodásnak. Minket úgy engedtek ki a nagybetűs életbe, hogy amikor munkába álltunk az óvodákban, akkor ránk bízta 20-25 gyereket. Nem tudom, ma hány 18 évesre bízának rá egy óvodai csoportot?!

Három évig óvónéniként dolgoztam. Nagyon nehéz volt, de nagyon szép is. Amikor a továbbtanuláson gondolkodtam, szerettem volna más területet is megismerni. Azt tudtam, hogy valamilyen humán terület való nekem, emberekkel, gyerekekkel akarok foglalkozni. 1989-ben érettségiztem, a rendszerváltáskor, ami egy nagyon izgalmas időszak volt. Egyébként is kinyílt a világ, bármiről lehetett szabadon gondolkodni, és azt el is mondhattad, félelem nélkül. Akkor indult a szociális felsőoktatásban a szociálpedagógiai szak. Jelentkeztem az esztergomi Tanítóképző Főiskolára, ahol egy duális képzésben vettem részt, tanító és szociálpedagógus diplomát szerettem. A főiskola után szociálpedagógusként szerettem volna dolgozni, de nem igazán volt ilyen állás Magyarországon. Az iskolai szociális munka volt az egyik terület, ahol kamatoztathattam volna a tudásom. Igazából még most sem állt fel az iskolai szociális munka, úgy ahogy azt anno eltervezték. A legtöbb iskolában még mindig csak

rányomják az egyik pedagógusra a nemes feladatot, ipi-apacs akkor te vagy mától a gyermekvédelmis...

Utána volt az az időszak, amikor nem a szakmában dolgoztam. Elcsábítottak olyan gazdasági területekre, ahol direkt marketinget, franchise-t tanultam és alkalmaztam. Ez szintén nagyon új volt itthon a 2000-es évek elején. Abban is ki tudtam próbálni magam, és nagyon jó volt, mert teljesen máshol voltak a hangsúlyok. Ott volt egy erős teljesítménykényszer, viszont volt egy nagyon erős belső képzés is.

Utána visszatértem a szakmába. Dolgoztam pszichiátriai betegekkel, hajléktalanokkal. Sok emberi sorssal találkoztam, aminek a megélése, feldolgozása sem volt egyszerű. Nyilván egész másként áll az ember egy ilyen milió után ahhoz, hogy mivel is elégedett, mire is van szüksége az életében ahhoz, hogy mosolyogjon. Ilyenkor a helyére kerül az értékrended. Közben egyetemi diplomát szereztem az ELTE-n, szociálpolitikus lettem.

Ezt követően egy huszárvágással bekerültem a közigazgatásba. A szakminisztériumban dolgoztam. Először az időügyi és nyugdíjbiztosítási területen, utána pedig a Szociális Szolgáltatási Főosztályon. Szerettem mindkettőt, de 5 év után be kellett látnom, hogy nem nekem való az íróasztal mögötti munka.

Újra terepen kezdtem el dolgozni, egy új szociális intézményt hoztunk létre, ami alapszolgáltatásokkal foglalkozott. Utána jött 3 és fél év, amikor GYED-en voltam a gyerekeimmel. Amikor aztán a gyerekek nagyobbak lettek, úgy gondoltam, megnézem, hogy milyen a gyermekvédelem, mert addig gyakorlatilag a teljes szociális palettában dolgoztam, kivéve a klasszikus gyermekvédelemben. Megtetszett, azóta itt dolgozom. Először gyermekvédelmi gyámként, majd a PGYSZ-ben. Nagyon szerteágazó a terület és sok a kihívás. Apukám szokta mondani, hogy „Ülj már egyszer nyugodtan a fenekeden...”

A nagymamám pedig arra próbált tanítani, hogy: „Járt utat a járatlanért el ne hagyj!” Na, ez a kettő nekem nem megy. Én nem bírok a fenekemen ülni, és mindig érdekel, hogy lehet-e ezt másként, hatékonyabban, humánusabban csinálni? És ha lehet, akkor hajrá!

Ez az, ami engem mozgat és inspirál.

CSALÁD

Mit szól a családotod, hogy ritkán látnak?

Ezt azért szeretném megkérdezni, hogy az egyértelmű, hogy sokat dolgozol, de mennyire tudod összeegyeztetni a családot a munkával?

Nem látnak ritkán, szerintem jól össze tudom egyeztetni a családot és a munkát, persze erről a férjemet is meg kellene kérdezni. Az az igazság, hogy én mindig ilyen voltam, mindig két-három dolgot csináltam egyszerre. Amikor dolgoztam valahol, akkor mindig csináltam mellette valami mást is, például tanítottam hétvége a felnőttképzésben. Csináltam egy alapítványt, ami ezektől a munkáktól teljesen különálló. Mi a férjemmel már így ismerkedtünk meg. Amikor összeházasodtunk, akkor én 33 éves voltam és nem árultam zsákmacskát. Mindig egy ilyen jövőmenő, sok szempontból Bolygó Hollandi voltam.

Sokáig nem született gyerekünk, pedig nagyon szeretnénk volna családot alapítani. Hat évig várnunk kellett arra, hogy megérkezzenek a gyerekeink. Amióta a fiúk megszülettek, mindig csak ketten voltunk „váltott műszakban”. Szerencsére a férjem munkája lehetővé teszi a home office-t. Van amikor csak este 8-ra vagy fél tízre érek haza, viszont utána minőségi időt igyekszünk eltölteni. Fontos értéknek tartom, hogy a gyerekeink megtanulják azt, hogy az embereknek dolgozniuk, teremteniük kell. Lehet, hogy ez sok munkával és fáradsággal jár, de ha nagyon szereted, ami csinálsz, akkor boldoggá tudod tenni magad és másokat is.

NAGY CSALÁD

Nagyot nőtt a PGYSZ viszonylag rövid időn belül, ez még akár egy profitorientált cégnek is jelentős változás. Hogy érzed most magad? Van kapcsolatod a gyerekekkel?

A nevelőszülői hálózat sok kis családból álló nagy család. Hogyan tudod megtartani ennek a családiasságát? Te belül ezt hogyan éled meg?

Nekem a közvetlenség nagyon-nagyon fontos szegmens. Ha nem tudnám megtartani a személyességet, azt, hogy ismerjem a gyerekeinket –

legalábbis a nagy részét –, akkor nem tudnék ennyi energiát beletenni a munkába. A közvetlen visszacsatolások nagyon fontosak. Úgy alakítjuk a mindennapjainkat, hogy legyen benne ciklikusan olyan tevékenység, amikor én is találkozom a gyerekekkel, részt veszek a velük való munkában. Amikor csak lehet bekapcsolódom a közös tevékenységekbe. A nyári táborokban – legalább kettőben – aktívan részt veszek. Az elmúlt években a balatoni táborokban 2×1 hétig voltam az egyik „hadtápos”, én főztem a gyerekeknek.

Nem szeretném kihagyni ezeket az élményeket, enélkül vezetni az intézményt. A mindennapi szakmai munkában a szakmai problémáink, kihívásaink megoldásában is szeretek részt venni. Nagyon felkészültek a szakmai vezetőink és kollégáink, de nekem kell az, hogy tudjak arról, hogy ha egy nevelőszülői családban mondjuk gondozási hely váltás volt, akkor miért történt, mik voltak az okok. Az adott gyereknek mi mindenben próbáltunk segíteni, az adott nevelőszülőnek mi mindenben kellett támogatást nyújtani. Mi működött és mi nem működött? Ezek az impulzusok nekem nagyon fontosak, egyrészt, mert ezeken tudok folyamatosan gondolkodni, másrészt segíti a szakmai munka megszervezését. Jó átlátni a kihívásainkat akkor, amikor fejleszteni akarjuk az intézményt. Nem csak mennyiségi fejlesztést szeretnénk, hanem minőségben is előre akarunk lépni. Mire kell nagyobb hangsúlyt fektetni? Mi az, amibe hiába teszünk energiát, mégsem működik a dolog, mert ilyen is van. Hiába a fejlesztő pedagógus, a pszichológus munkája, mégsem érünk el változást. Nem dühöngeni kell, hanem le kell szűrni azokat a konzekvenciákat, ami a működés szempontjából előrevisz. Nem kell eltagadni a kudarcokat sem.

Ezek a személyes találkozások, történések mind-mind nagyon sokat segítenek abban, hogy milyen irányba gondolkodjak még a fejlesztés és továbblépés vonatkozásában.

Ennek a közösségnek te vagy a vezetője. Nem vagy magányos olykor?

Nem vagyok megközelíthetetlen. Nyilván megvan a hierarchia az intézményen belül, de én mindenkinek elérhető vagyok, sőt mindig mindenkit visszahívok. Arra nagyon ügyelek, hogy legyen közvetlen csatorna hozzám akár a nevelőszülők, akár a gyerekek oldaláról. Igen, a vezetői pozíció egyfajta magányossággal is jár. Kétségkívül vannak olyan időszakok, amikor egy kicsit magányosabb vagyok. De én ezeket is szeretem. Ilyenkor tudok egy kicsit lecsendesedni, gondolkodni, majd ezekből újra építkezni.

Megtanultam, hogy egy fecske valóban nem csinál nyarat! De egy olyan ember, aki tíz másikat képes inspirálni, az bármit elérhet. Ha a tudásunk egy irányba tereljük, megmozgatjuk azokat a bizonyos hegyeket! Én ebben mélyen hiszek, és így igyekszem dolgozni a mindennapokban. Nagyon fontos az építkezésnél, a növekedésnél, hogy hasonló gondolkodású, hasonló mentalitású emberekkel vedd körül magad. Akiktől odavissza elfogadod a kritikát és a visszajelzést, hiszen enélkül, lássuk be, elveszik bárki. Ezért én a kollégáimmal, nevelőszülőimmal őszinte, mély szakmai és emberi kapcsolatot igyekszem kialakítani. Azt gondolom, hogy sikerült egy olyan csapatot létrehozni, akikkel nagyon jól tudjuk egymást inspirálni.

Már most is gondolkodunk azon, hogy mi lesz utánunk. A következő nemzedéket ki kell neveljük, hogy ne csak a Karsa Andrea által vezetett PGYSZ nézzen ki így, hanem majd a következő és az azután következő is. Ez egy nagyon fontos kihívásunk a jövőre nézve: minek kell megvalósulni ahhoz, hogy ez jól továbbadható legyen?

Már csak egyetlen kérdésem van: miért éppen a bölcsődék az új fejlesztési irány? Merthogy most bölcsődéket terveztek nyitni több helyen az országban.

Amikor megnézzük a statisztikáinkat vagy a gyerekbeáramlást, akkor azt láthatjuk, hogy a gyerekeink fele 3 éven aluli. Ha tudnánk annyi nevelőszülőt kiállítani, amennyi megkeresés érkezik hozzánk, akkor az új gyermekeink 4/5-e 3 éven aluli gyerek lenne. Ezen belül is inkább a csecsemők elhelyezésére van nagy igény. A nevelőszülői családok kis százaléka tud csecsemőt fogadni, hiszen dolgoznak a családtagok, és a bölcsődei kapacitás még mindig alacsonyabb, mint amire igény lenne, főként vidéken.

A valóság az, hogy a nevelőszülők nagy része dolgozik, és a munkája mellett végzi a nevelőszülői feladatokat. A toborzásnál a célcsoportunk a jelenlegi 30-as, 40-es korosztály, akik aktívak a munkaerőpiacon. Ha mindinkább az a szakmai elvárás a nevelőszülői hálózatok felé, hogy 3

éven aluli gyerekeket tudjanak fogadni, akkor ehhez szükséges bővíteni a bölcsődei kapacitást. Ha azt tudom mondani a nevelőszülőnek, hogy nyugodtan vállalhatsz akár csecsemőt is, ha szeretnél, mert nem kell feladnod az egzisztenciádat, hisz tudunk napközbeni ellátást biztosítani; vagy ha a bölcsődét és a korai fejlesztést is biztosítani tudjuk helyben, akkor sikeresebb lehet a toborzás is.

Az új bölcsődei kapacitások alapján létrejövő új férőhelyek frissülést, jó értelemben vett pörgést tudnának generálni az ellátórendszerben. A csecsemők azonnal családba kerülhetnek, megkapják a korai fejlesztést, jobb általános állapotban és talán sikeresebben adhatók örökbe.

*Köszönöm szépen az interjút!
Samu-Erdélyi Erzsébet*

BEMUTATJUK MUNKATÁRSAINKAT

*Boross Sándor – képzés- és oktatásszervező, szupervizor,
Pütkösdi Gyermekvédelmi Szolgálat*

Boross Sándor

Az első kérdésem, hogy mikor és hogyan kerültél a Pütkösdi Gyermekvédelmi Szolgálathoz?

Én korábban a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (SZGYF) Képzés-szervezési Főosztályán dolgoztam, és többek között a 60 órás nevelőszülői képzésekkel, illetve a Központi Oktatási Program (KOP) képzéseivel foglalkoztam.

Így kerültem kapcsolatba a Pütkösdi Gyermekvédelmi Szolgálattal (PGYSZ) is. Amikor átalakítás történt az SZGYF-ben, (ez 2021 januárjában) történt, akkor én ezt már nem szerettem volna a személyes jelenlétemmel támogatni. Elkezdtem más területen munkát keresni és adódott a nevelőszülői hálózatok megkeresése. 2021 márciusában vettem fel a kapcsolatot Szalai Józseffel, a PGYSZ stra-

tégiai igazgatójával, majd aztán találkoztam Karsa Andrea főigazgató asszonnyal. Itt fogadtak a legkedvesebben, legnyitottabban, leggyorsabban. Folyamatosan kapcsolódtam be a munkába, teljes értékű tagja a csapatnak 2021 májusától vagyok. Nagyon gördülékenyen és simán sikerült egymásra találunk. Azt gondolom, hogy a Jóisten által előkészített kapcsolat volt ez.

Az oktatásszervezés területén mivel foglalkozol pontosan?

Az oktatásszervezésnek két nagyobb területe van, az egyik a továbbképzések szervezése, ezekbe tartoznak a pontszerző továbbképzések, nyilván ezt a kollegák tudják, hogy a szociális területen dolgozó kollegáknak pontszerző kötelezettségük van. Ez az egyik terület, a másik pedig a 6 órás működtetői továbbképzések.

Az én feladatom egyrészt ezeknek a képzéseknek az összefogása, megszervezése, kapcsolattartás a képzőkkel, az új képzési lehetőségek számbavétele akár a nevelőszülőknek, akár a szakmai munkatársaknak.

Mit gondolsz, miért fontos a nevelőszülők továbbképzése?

Azt gondolom, hogy egy felgyorsult világban élünk, állan-

dóan új impulzusok vesznek minket körül, és hajlamosak vagyunk arra, hogy ezeknek az új kihívásoknak ne menjünk utána, ne olvassunk utána. Bevallom őszintén, ezt a nevelőszülők esetében nagyon is megértem. Aki 3-4 gyermeket nevel a sajátjain kívül, annak még azzal tölteni az esti óráit, hogy utánanézzon, hogy milyen új pedagógiai vagy pszichológiai ismereteket tud gyűjteni, hát ember legyen a talpán, aki ennek magától utána megy. Tulajdonképpen ezt próbálja meg támogatni a pontszerző továbbképzés is (ami törvényi kötelezettség), és a működtetői továbbképzéseknek is ez az értelme. Mi megszervezünk egy olyan képzést, ahova a nevelőszülő eljön, rászánja a 6 óráját, új ismereteket, új impulzusokat kap, és így a továbbiakban sokkal hatékonyabban tudja végezni a munkáját.

A továbbképzéseken és oktatásokon kívül milyen területen dolgozol még?

Az oktatásszervezés mellett szupervizorként is tevékenykedem. Van egy szupervizori végzettségem is. Ezen kívül a most épülő-szépülő külső utógondozói otthonunknak leszek a vezetője.

Miért választottad a 18 éven felüli fiatal felnőtteket?

Korábban, 1989-től 2011-ig egy gyermekotthonban dolgoztam a főváros X. kerületében. Ez egy „minden hájjal megkent” gyermekotthon volt, ahol 3 éves kortól egészen 24 éves korig éltek gyermekek, fiatalok. Én ott végigjártam a szakmai ranglétrát. Voltam nevelőtanár, aztán az utógondozói otthon vezetője lettem, amit 6-7 évig csináltam, az utolsó 7 évben pedig a gyermekotthon igazgatója voltam. Ez az idilli állapot akkor szűnt meg, amikor gyermekotthonokat zártak be és vontak össze, így a mi gyermekotthonunkat is összevonták egy másik intézménnyel. A fiatal felnőttekkel való munkát mindig kedveltem, de abban a rendszerben már nem szerettem volna dolgozni.

Mondhatjuk, hogy az egész életedet a szociális szférában töltötted?

Enyhe túlzással igen. Dolgoztam egy keveset a Korányi Szanatóriumban alkoholisták között, közben mentőztem, elvégeztem egy-két főiskolát, egyetememet. Utána jöttek a gyermekotthoni évek. Amikor 2011-ben eljöttem a gyermekotthonból, akkor én nem feltétlenül a szociális szférában gondolkodtam. Először elmentem a for-profit szférába, egy biztosítási céghez, ahol ugyan nagyon jól kerestem, de az égvilágon semmi közöm nem volt a dologhoz. De öt gyereknek vagyok az éde-

sapja, két házasságból. Úgy alakult az élet, hogy az első négy gyermeket én nevelgettem egyedül, szóval az anyagi biztonság szempontjából ez a for-profit időszak nagyon fontos volt. De folyamatosan vágytam vissza abba a szakmába, ami számomra kedves, és törekedtem visszatérni a gyermekvédelembe, így kerültem aztán az SZGYF-hez.

Térjünk vissza egy kicsit a szupervízióhoz. Hogyan lesz valakiből szupervízor, mi az indíttatásod ebben?

Gyerekkoromban agysebész szerettem volna lenni, de nem voltam egy mintagyerek, a szüleimnek voltak velem problémái. Egyszer baleset ért, amiben kifícamodott a jobb vállam. Rendbe tették, de visszamaradt egy nagyon kicsi kézremegés. Így az agysebészlet helyett valami más szakma után kellett nézni. Adódott a családi életemből, hogy segítő szakmában dolgozzak. Én református lelkipásztor családban nőttem fel. Édesapám református lelkész volt Budapest VIII. kerületében. Édesanyám is református lelkészi végzettséggel rendelkezett, de akkoriban a nők még nem végezhetek lelkészi szolgálatot, tehát ő elment a kőbányai Egészségházba laboratóriumi asszisztensként dolgozni. Közben a gyülekezeti lelkipásztorságot apám vitte és édesanyám csatlako-

zott hozzá beteglátogatásban, idősek és fogyatékosok gondozásában.

Számtalan olyan beszélgetésnek voltam tanúja, ahol sírva jöttek be az emberek és „zseb-kendő nélkül” távoztak, mert édesapám, édesanyám lelki-gondozói beszélgetéseket folytattak velük. A téma elég változatos volt: betegség, haláleset, akár függőségek, alkoholizmus, házastársi és gyereknevelési konfliktusok stb., és a szüleim folyamatosan próbáltak segíteni a gyülekezeti tagoknak. Én ezt a mentalitást hoztam magammal.

Tehát belenőttél...

Igen, mondhatjuk. Én azt szoktam mondani, hogy az anyatejjel szívtam magamba a gyógy-pedagógiát.

Ebben szocializálódtam. De ezen kívül, ugye a lelkipásztori háttérből adódóan viszonylag jól ismerem a Bibliát. Van két olyan történet a Bibliában, ami nagyon foglalkoztatott már fiatalkoromban is. A szakmaválasztás területén ez volt az, ami a gyermekvédelembe és a szociális területre terelt engem.

Az egyik, amikor egy 38 éves beteg embert Jézus meggyógyít, aki bénán fekszik a Bet-hesda tavánál. Ebben a tóban megmagyarázhatatlan okok

miatt időnként felpezsdül a víz, és aki ebbe a felpezsdült vízbe először bejut, az meggyógyul. Ezért rengetegen fekszenek a parton, és várják ezt a felpezsdülést. Jézus arra jár, fekszik ott egy ember, és ő megkérdezi tőle, hogy te mióta fekszel itt. Az ember válaszol, 38 éve fekszem itt. Jézus azt kérdezi tőle: Meg akarsz gyógyulni? Igen, Uram, de nincs emberem, aki segítsen nekem, hogy mikor felpezsdül a víz, elsőként jussak be. – Engem ez a kérdés valamiért el kezdett foglalkoztatni.

A másik történet a csodálatos halfogás esete. Jézus tanítja a sokaságot és megjönnek a tanítványok. Jézus kérde Pétertől, hogy hogyan sikerült a halászat. Péter válaszol, hogy Uram, egész éjszaka egy darab halat sem fogtunk. Erre Jézus azt mondja, hogy fordulj meg és evez a mélyre. Megfordulnak, kivetik a hálót és sok halat fognak.

Ez a mondat: „Evez a mélyre” a kulcs, szerintem. Minden mély beszélgetésnek, minden pszichoterápiának, minden szupervíziós helyzetnek a kulcsa, a lényege. Ha sokat akarunk fogni, ha mélyet akarunk méríteni, akkor nem maradhatunk meg a felszínen. Óriási különbség van a felületesség, a felszínen lebegés és a mélyre merülés közt. Szeretnél va-

lóban a saját életedben mélyre meríteni, meg akarod ismerni önmagad, akarod tudni, hogy mit miért csinálsz, akarod tudni, hogy ki vagy te valójában? Akkor evez a mélyre. És ha nincs ehhez embered, hát akkor igyekszem én ezt a magam részéről megtámasztani azzal a tudással, azzal a rendelkezésemre álló szűkös kondícióval, amivel én ezt tehetem. Hát így kerültem ide szupervizornak.

Ez nagyon szép gondolat, jó motiváció. Hogy bírod a tempót? Mi a stresszkezelési fortélya egy szupervizornak?

A szupervízió lényege az, hogy hogyan tudjuk a bizonytalanságot tolerálni. Ez két fontos alappillérre épül, az egyik a résztvevő aktivitása, akarsz-e valamit egy szupervíziós ülésből hazavinni, akarsz-e nézőpontot váltani, akarsz-e valamit megérteni más szemszögéből. A másik, hogy nem tudhatod az adott kolléga, aki oda ül hozzád, milyen problémát hoz, tehát nincsenek eleve kidolgozott projektek. Nincsenek panelek. A szupervizornak a rugalmasság a legfontosabb képessége. Hogy követni tudja a mellette ülőt, együtt tudjanak gondolkodni, adekvát válaszokat adjon, megértse, amit mond. Ehhez fejben folyamatosan ott kell lenni.

Mindig egy bizonytalan és spontán találkozás zajlik. Ehhez viszont, hogy ebben az állapotban tudj lenni, folyamatosan szellőztetned kell. Tehát ki kell szellőztetni a gondolataidat. Tudj magaddal időtölteni. Ezt nehéz, és egy nevelőszülőnek meg sokszorosán nehéz, sőt mondhatnám, igazi kihívás, hogy egy kicsit egyedül legyen. Ahhoz, hogy kicsit fel tudj tölteni, muszáj időt szánni magadra. Nálam ez a Biblia olvasásával, imádkozással történik. Például, amikor kocsiban ülök, hosszú úton vagyok, sokszor imádkozom.

Szeretem a zenét, de csak a dallamosat, mert azt gondolom, hogy a Mennyországban harmonia van: dallam és szépség. Ami ezzel ellentétes, az engem idegessé tesz. Szeretek sudokut fejteni, az ugye a logikai gondolkodást segíti.

Szeretem a filmeket, azok közül is a békés, jámbor témájúakat. Ezek a területek azok, ahonnan én egy kis energiát tudok gyűjteni.

Mik a jövőbeni tervek az oktatás, képzés területén?

Jövőre kezdjük oktatni a KOP-ot (Központi Oktatási Program) a leendő nevelőszülők részére, amely 240 órás. A Minisztérium jelöli ki a KOP képző szervezeteket. Mi megkaptuk ezt a kijelölést. Ez az 500 órás OKJ-képzést váltja fel.

Két részből áll, elméletből és gyakorlatból. Nagyon fontosnak tartom, hogy legyenek a képzésben ne csak elméleti szakemberek, hanem mellettük olyan nevelőszülők is, akik első kézből tudnak hiteles információt adni azoknak a kedves és lelkes leendő nevelőszülőknek, akik a tanfolyamon ülnek.

Azt gondolom, a nevelőszülői munka egy MISSZIÓ. Ez nem pusztán segítő szakma, nem egy szociális érzékenység. Nevelőszülőnek lenni ma Magyarországon egy misszió. Amikor érkezik egy gyermek, akkor te, mint nevelőszülő, kinyitod a lakásod ajtaját, kinyitod az életedet, a családod életét és belép rajta egy vadidegen gyerek. Ezt kezelni misszió. Erre nem lehet felkészülni, csak ha valaki elmondja neked a gyakorlatban. Legyen egy tiszta, őszinte és reális képe, hogy mibe lép bele. Én ezt találok a legfontosabbnak a képzéseinkben. Ezzel tudjuk a legtöbbet tenni a gyermekeinkért és a szakma minőségének a javításáért.

Ez egy gyönyörű végszó, nagyon szépen köszönöm a beszélgetést.

Samu-Erdélyi Erzsébet
kommunikációs munkatárs,
nevelőszülő

SZERVEZETFEJLESZTÉS

Miről is szól a szervezetfejlesztés, miért van szükség egy nevelőszülői hálózatonál erre, és hogyan folyik ez a munka? Erről beszélgettünk Hornyák Mariannal, a Pünkösdi Gyermekvédelmi Szolgálat (PGYSZ) részére létrejött szervezetfejlesztő team tagjával.

Miről szól a szervezetfejlesztés, mikor van rá szükség egy szervezetenél?

A szervezet fejlesztése olyan szakemberek összefogásával történik, akik a saját területeiken több év szakértelemmel bírnak, így járulnak hozzá a közös sikerhez. 2021 első felében kezdtünk el a PGYSZ vezetői és tanácsadói csapatával dolgozni, és ezt a munkát azóta is egy folyamatban, tudatosan megtervezve végezzük.

Szervezetfejlesztésre mindig mindenhol teremthetünk lehetőséget.

A szervezetfejlesztés olyan a szervezetnek, mint a családnak az otthon rendszerezése, egy kiadós nyaralás és egy új házvezetőnő beillesztése a napi működésbe.

Mi a szervezetfejlesztés célja, mik az általa elérhető lehetőségek a fejlődésre?

A szervezetfejlesztés célja mindig a szervezet célkitűzéseitől függ, és attól, hogy a vezetőség mit lát elérhető és elérendő célnak. Nincs általános recept, ami jól működik. Ha valaki mégis olyat követne, többnyire csak látszatsmegoldásokat tud bevinni a szervezet működésébe. A szervezetfejlesztés pont olyan, mint egy fejlesztőpedagógiai fejlesztési tervre épített folyamat.

Van benne mozgás, kell hozzá pszichológus, és a tréningek során sok gyakorlatot viszünk véghez, ami megmutatja, hol vannak a nehézségek, esetleg felismeréseket is hoz.

A Pünkösdi Gyermekvédelmi Szolgálaton belül kiket érint, mire fog kiterjedni?

A PGYSZ szervezetfejlesztése egészen különleges, mert a szervezet közössége igazán sokféle, a kedvezményezettjei pedig a gyerekek, akiket közvetlenül nem tudunk a munkába bevonni.

Mindenképpen azt kell szem előtt tartani, hogy nekik mi a legjobb, míg a felnőttekkel ki kell dolgozni egy olyan munkafolyamatot, amely segíti a gyerekeket hosszú távon, tehát a munkatársak el tudnak köteleződni, értéket találnak a közösségben.

A PGYSZ nagyon rövid idő alatt növekedett természetes szervezetté, és a fej-

lesztés egyik fókuszja az, hogy a növekedés hatékony infrastruktúrával egyfajta erős gerincet kapjon, amely bármikor támogatni tudja a szervezet gyarapodását.

A PGYSZ fejlesztését, szakmai támogatását egy tréner- és mentorcsapat végzi, akik a főigazgató asszonnyal és a vezetői csapattal folyamatosan monitorozzák, hogy a munka mennyiségéhez és dinamikájához igazítsák a közös munkát, így szinte észrevétlenül csiszolva össze a szervezet különböző egységeit.

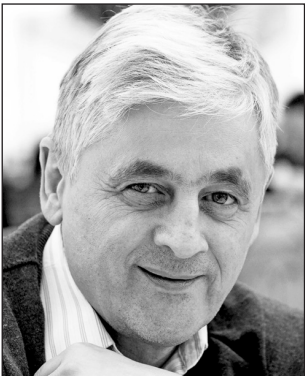
*Köszönöm szépen az interjút!
Samu-Erdélyi Erzsébet*

Mottó: „Az idő az nem megy, az jön, az élet ami megy.” (Novák Csaba)

„A BELSŐ EGYENSÚLY TITKAI” avagy változó világhoz, tudatosan változó ember...

Interjú Novák Csaba szervezet- és személyiségfejlesztő trénerrel, életmód-tanácsadóval

Novák Csaba

Novák Csabával 2022. február 25-én, Kaposváron ismerkedtem meg, ahol a Pünkösdi Gyermekvédelmi Szolgálat Nevelőszülői Hálózatának Dél-dunántúli szakmai egysége nevelőszülői részére szervezett működtetői továbbképzés előadója volt. Előadásának címe: Rakjunk útravalót a gyermekek puttyába, ne terhet. Kiegyensúlyozottabb nevelőszülő, kiegyensúlyozottabb gyermek. Előadása középpontjában az „áldozatot hozó és legtöbbször áldozattá vált” ember volt, valamint az áldozat szerepébe beleélő, vagy már kvázi áldozattá vált ember problematikájának a megoldási módokkal „fűszerezett” stratégiája. Dinamikus, szuggesztív előadást hallhattunk olyan mély, napi igazságokkal, önsorsjavító technikákkal, melyek tulajdonképpen kézenfekvőek, csak rohanó világunkban ilyen-olyan okokból éppen nem vesszük észre, ezért aztán nem is alkalmazzuk. Sodródunk az árral a rossz irányba. A kiegészés felé...

No, ennek megelőzésére kaptak nevelőszülőink és a jelenlevők – köztük a régió tanácsadói – kiváló receptúrát. Csaba egyszerű, „földön járó” ember. Nagyszerűsége – a rendkívüli élettapasztalat, a tanulás, a szakmai és emberi intelligencia mellett – abban rejlik, hogy sugárzik róla az elkö-

telezettség, minden mondata ül, poénjai ütősek, interakcióiban hihetetlenül gyorsan reagál. Egy szóval számomra HITELES SZEMÉLYISÉG. Előadását követően Vele készült a most következő gyorsinterjú.

Csaba, kérlek, mesélj magadról, mivel telnek napjaid, illetőleg hogyan kerültél a PGYSZ, illetve nevelőszülőink látókörébe?

Sajnos nagyon felgyorsult a világ és ezt nem lehet úgy kezelni, hogy hatásai ne okoznának valamilyen lenyomatot bennünk.

Novák Csaba vagyok. 2006 óta dolgozom trénerként. Területeim az önismeret magasabb szintre emelése, a konfliktusok kezelésének módjai, a kiegészés megelőzése mind a munkában, mind a magánélet területein.

2012 volt, amikor barátommal, Kovács Péterrel és alapítványunk¹ többi tagjával úgy döntöttünk, hogy az egészségügyi dolgozókat választjuk célcsoportnak a munkánkban, mármint a kiegészítő megelőzésének támogatásában. Mai napig tart a küldetéstudatunk, járjuk a kórházakat, egészségügyi intézményeket és tesszük a dolgunkat az ott dolgozókéért. Miként érhetik el a tegnapi énjükhöz képest, hogy holnap kicsit jobb legyen, akár változatlan körülmények között is.

A program sikerét jelzi, hogy folyamatosan sok felkérést kapunk, továbbajánlanak minket, illetve visszahívnak oda, ahol már voltunk, hogy folytassuk, mélyítsük azt, ami elindult. Az adatainkat figyelemmel kísérve, mára már közel 7000 egészségügyi dolgozó (szakdolgozó és orvos) vett részt a kiscsoportos képzéseinken, interaktív előadásainkon. Az idei évben Péter barátommal összegyűjtöttük a hosszú évek tapasztalatait, megértéseit és úgy éreztük, hogy könyv formájában is megosztjuk ezt azokkal, akik tenni akarnak magukért és ehhez gyűjtenek lehetőségeket. (Novák Csaba a 900 hónap szemlélet² megálmodója, a Tűzben ébredő című könyv társszerzője, mely a piacon 2022 második felében jelenik meg. – A cikk írójának megjegyzése.)

És most arról, hogyan kerültünk Veletek, a PGYSZ-szel kapcsolatba. Érdekes forgatókönyvet írt az élet, mert egyik napon Bettike³, a fiam párja, azzal fordult hozzám, hogy „Csaba, a munkahelyen, ahol dolgozom, beszéltem rólad.” Ő többször hallotta már az előadásomat és azt érezte, hogy a nevelőszülők számára is hasznos lehet.

¹ Érthetően az Egészségért Alapítvány.

² A 900 hónap szemlélet (Az élet cca. 75 év) lényege a cikk feletti mottóban van. De Novák Csaba szerint az „idő” szó helyett az „élet” szó, ami segíti a dolog fontosságának a megértését.

³ Erdődi Bettina, a Pünkösdi Gyermekvédelmi Szolgálat nevelőszülői tanácsadója, Somogy megye.

Így a tavalyi évben megtartottam az első előadást a Pünkösdi Gyermekvédelmi Szolgálat nevelőszülőinek. Felemelő érzés volt azokkal az emberekkel beszélgetni, akik azt vállalták magukra, hogy rászoruló gyermekeknek adnak ott-hont, szeretetet.

Ezúton szeretném megköszönni a szervezet vezetőinek, hogy lehetőséget adtak arra, hogy beszéljek olyan dolgokról a nevelőszülőknek, aminek a mai világban kiemelten nagy jelentősége van. Hogyan legyek kiegyensúlyozottabb, akár változatlan körülmények között is. Ma úgy érzem, hogy a jogi ismeretek, a gyermeknevelési ismeretek, az egyéb, nagyon fontos szakmai ismeretek mellett egyre fontosabb lesz önmagunk megismerése, reakcióink minőségének feltárása, a minőségi, kiegyensúlyozottabb élet megélése.

Hogy látod, mi a ma élő emberek egyik nagy problémája? Itt az előadásod fókuszában álló kérdésre gondolkodok. Hogyan lehetnek a nevelőszülőink a szervezetünkben egyre kiegyensúlyozottabbak?

Összetett kérdés és természetesen a válasz sem egyszerű, hiszen ahány ember, annyi szokás – mondja a közmondás; a kérdésre lefordítva: ahány ember, annyi probléma. Mégis próbálok olyan választ adni, ami segítheti megérteni a belső világunk azon részét, hogy mi lehet velem, amikor feszült vagyok, amikor ideges vagyok, amikor haragszom és még sorolhatnám. Ugyanott – belső világunkban – érdemes a választ keresni; az bennem, benned rejtőzik. Mikor keleten a keleti bölcséletek közelébe jutottam, találtam egy nagyon megfontolandót. Így szólt: A legtöbb ember úgy hal meg, hogy nem is tudja, hogy élt, mert szokássá formált reakcióiban vergődik egy életen át. – Nagyon elgondolkodtató mondat. Vannak, akik ezt megkérdőjelezzik. Elfogadom, viszont a tapasztala-

taim egyre inkább igazolják, hiszen a kiegészítő megelőzése az egyik legfontosabb feladatom, és ha az emberek felfigyelnének erre és megérteneék, hogy az irány, amit felvettek, a kiegészítő felé vezet, akkor lehet, hogy számolnának annak következményeivel is. Viszont ők ezzel nem számolnak, csak teszik.

Hogy miért fontos a nevelőszülőknek, amiről beszélek? Mert sajnos az áldozatot hozó emberek gyakran válhatnak áldozattá, ha kimerülnek, ha nem adnak maguknak időt, teret, hogy feltöltődjenek. Röviden úgy mondhatnám: ha ők rendben vannak, akkor egyre nagyobb rend keletkezik körülöttük. Mivel ők gyermekekkel foglalkoznak, kiemelten fontos, hogy rendezzék saját világukat egy egyszerű összefüggés miatt: Csak azt tudom adni, amim van. És akkor adja magát a következő kérdés.

Igen, értem. Akkor: mit tud adni, aki haragos, félős, vagy aggódós, és mit tud adni, aki kiegyensúlyozott, bátor, vagy elégedett?

Hát azt, amije van. Tehát nem mindegy, mi zajlik bennünk, mert azt adjuk tovább. Ezért érzem nagyon fontosnak a nevelőszülők érzelmi tudatosságának támogatását, mert az mindenkinek hasznára válik. Jó a gyermeknek, mert ezt tanulja, hisz ezt látja. Jó a nevelőszülőknek, mert kiegyensúlyozottabb életet élhetnek és munkájukat akár küldetéséssé is formálhatják. Jó a szervezetnek, mert egyre magasabb minőséget képviselnek a szakmában amellet, hogy egy csodás, tiszteletre méltó feladatot látnak el. Mindenki jól jár, ez a lényeg.

Mit érdemes tennünk, hogy kiegyensúlyozottabbak legyünk?

Azt javaslom, hogy figyeld meg, miért nem érzed magad kiegyensúlyozottnak. Ha rájössz, már óriási lépést tettél, hogy változtass, ha igényed van rá.

Miért javaslom, hogy gondolkodj el ezen? Ahhoz még egy kérdés feltétlenül fontos. Láttál már olyan embert, aki éppen az elégedetlenség állapotát élte és közben boldog volt? Én nem.

Sajnos a mai világban divattá vált az elégedetlenség, az irigység, az ítélkezés másokról, a hibáztatás, a versengés és sorolhatnám. Az elégedetlenség világában boldognak lenni nem egyszerű. Amit megtanulhatunk közösen, hogy hogyan láthatom másképp azt, ami eddig kikészített. Hogyan alkalmazhatok más módszert a helyett, ami már régóta nem működik, de mégsem újulok meg, mert ezt már megszoktam. Hogyan lehet esélyem, hogy újra megéljem az elégedettség állapotát? Egy módszert mindenképp megemlítek, ami sokat segíthet, hogy jobb legyen. Ez nem más, mint a **hála**. A hálás ember elégedett, mikor éli a háláját? Igen az. Az elégedettnek van esélye, hogy megélje a boldogságot? Csak így van esélye, ha szembejön egy boldog pillanat. Sokan mondják nekem, hogy ők hálásak. Én meg azt látom rajtuk, hogy ők tudják, miért lehetnének hálásak, de nem élik. Én „hála leltárnak” hívom. Az nem ugyanaz. Nem egyszerűek ezek a helyzetek, pláne, ha „rossz a gyermek” (persze rossz gyermek nincs), ha nem úgy vannak a dolgok, ahogy szeretnénk. Mégis azt kell, hogy mondjam, így van esély a boldogság megélésére, az életünk értelmének megértésére. Folyamatosan nem lehetünk boldogok, viszont egyre nagyobb eséllyel egyre többször megélhetjük, ha az elégedettség állapotába kerülünk.

Hogyan érhetjük ezt el?

Figyelemmel. Megfigyeled, mi zavar és miért. Felismered, hogy ez megérett a változásra. Beismered, hogy ezért te tehetsz, nem hárítod a felelőséget másra, elfogadod, hogy eddig ez volt, ez van és nem bántod érte magad. Ezek után előkészítetted a változást, amit szükségesnek érzel. Majd jön a gyakorlás. Ha egyből nem sikerül az, amit átformálsz, ne aggódj. A gyakorlás természetes része, mondjuk egy reakció átformálásánál, egy szokás formálásánál, hogy a régi visszatér. Semmi baj, ez természetes. A lényeg a gyakorlás és egyre jobb leszel. Csak ne hagyd abba és a tiéd lesz egy új, valami jobb, ami tartósabb elégedettséget ad majd. Ami eddig kiakasztott, azt már másképp éled meg egy idő után. A konfliktusok megoldandó helyzetté válnak. Az ítélkezésed egyre kevésbé kapcsol be. Az elégedettség állapotát egyre gyakrabban éled meg. A figyelmed egyre gyakrabban rácsodálkozik az élet szépségeire, a zavaró érzéseid ritkábban veszik át az uralmat benned.

Zárszóként mit mondanál olvasóinknak?

Összességében azt kívánom, kedves Olvasó, hogy egyre gyakrabban éld meg az elégedettség állapotát, a hála érzését, a boldog pillanataidat és ha majd elszámolsz magaddal az életed alkonyán, akkor azt mondhasd:

Volt értelme az életemnek.

Értékes vagyok.

Megérte itt lenni egy kicsit ezen

a Föld nevű bolygón.

Több lett a világ tőlem, hogy itt voltam.

Köszönöm, hogy lehetőséget kaptam, hogy mindezt elmondhassam. Szeretettel.

Köszönöm az interjút, köszönöm, hogy megismerhettünk!

*Szalai József
stratégiai igazgató*

HELYZETJELENTÉS TISZABECSRÓL

a szomszédban zajló háború tükrében

Hatalmas hálát érzünk azért az összefogásért, ami megvalósul a Magyar Pünkösdi Egyház közösségein belül és az egyházi kereteken is túlmutató civil összefogásban, illetve a külföldi missziós kapcsolati rendszereken keresztül.

Nagyon szépen köszönjük mind a civil, mind a gyülekezeti gyűjtéseket és pénzbeli adományokat. Felsorolni is nehéz lenne a sok jótévőt! Munkatársaink és önkénteseink a nap szinte 24 órá-

jában talpon vannak, voltak a Tiszabecsen kialakított befogadó központunkban.

Az ideiglenes befogadó missziós helyre jellemző, hogy folyamatos a mozgás. Mindkét ideiglenes telephelyünkön esténként kb. 30-40 fő kér segítséget. Jellemzően egy-egy napra, éjszakára maradnak, majd tovább indulnak. Van egy „törzsgárda”, 69 gyermek, 55 felnőtt menekült, akik 80%-a az országban szeretne maradni, letelepedni. Ők leginkább a határ mellett, Tiszabecsen kép-

zelik el a jövőjüket. A menekült emberek 20%-a kívárna, ha lehet, hazatérne. Nagy a bizonytalanság, senki sem tud még megalapozottan döntést hozni. A nálunk regisztráltak közül 22 fő kettős állampolgár. Amikor elindult a hivatalos regisztrációs folyamat, átvittük őket Fehérgyarmatra. Addig mindenki átesett az egészségügyi alapvizsgálaton.

Az első két hét nagyon megterhelő volt, sok esetben azonnali döntéseket kellett hoznunk és alkalmazkodnunk kellett a gyorsan változó krízishelyzethez.

Az imaház mellett raktárt és ideiglenes szálláshelyeket alakítottunk ki, melyeket folyamatosan bővítünk, így kialakult több vizesblokk is a menekült családok részére.

Folyamatosan szervezzük az adományok fogadását és koordinálását. A tárgyi adományok logisztikai kihívásaival kapcsolatban is folyamatosan dolgoznak kollégáink. Bővítettük a raktárkapacitásunkat, három új raktárt is sikerült beindítani március elsejétől Fehérgyarmaton, Mezőkövesden és Debrecenben.

A munkánk elején a krízisintervención volt a hangsúly, ekkor a következő lépések történtek meg:

- az emberáradat fogadása;
- az imaház és környékének szálláshellyé történő átalakítása, mobil WC-k telepítése, kapacitásbővítés, fekvőhelyek kialakítása;
- adományok megszerezése, tárolása;
- a helyi szolgáltató, tiszabecsi gyülekezet tehermentesítése, megsegítése önkéntesek bevonásával;
- szakképzett egészségügyi szakember alkalmazása és az ellátás biztosítása.

Az elkövetkező napok fő feladata, hogy kialakuljon egy jól működő koordináció a helyszínen. Emellett elindult egy szakmaközi egyeztetés az MPE intézményeivel és misszióvezetőivel.

A Magyar Pünkösdi Egyház által összehívott intézmény- és misszióvezetői megbeszélésen körvonalazódó megoldási javaslatok hatására több szakmai erőforrással tudjuk támogatni az ukrain menekülő családokat és a velük foglalkozó helyi gyülekezetet. Köszönet érte!

A Facebook oldalunkon és a honlapon folyamatosan frissítjük az információkat és igyekszünk a helyzetjelentéssel gyakran jelentkezni.

A menekülő emberek, gyerekek nevében köszönünk minden önzetlen segítő támogatást, adományt, a bizalmatokat és imáitokat!

„Mert éheztem és ennem adtatok, szomjúhoztam és innom adtatok, jövevény voltam és befogadtatok engem. Amikor idegen voltam, behívtatok a házatokba és vendégül láttatok. Amikor nem volt mibe öltöznöm, ruhát adtatok nekem. Amikor beteg voltam, gondoskodtatok rólam.”

Máté 25,35-36

Gerencsér-Szegezdi Gabriella
Magyar Pünkösdi Egyház Szeretetszolgálat

Bemutatjuk a magyarországi nevelőszülői hálózatokat

FÉSZEK GYERMEKVÉDŐ EGYESÜLET

Most induló rovatunkban szeretnénk bemutatni a Magyarországon tevékenykedő nevelőszülői hálózatokat, megalakulásuk történetét, mindennapjaikat.

Most a Fészek Gyermekvédő Egyesület igazgatóját – aki egyben a nevelőszülői hálózat szakmai vezetője is –, Báló Ottíliát kérdeztem.

A Fészek Gyermekvédő Egyesület nevelőszülői családok, volt állami gondozott fiatalok és az ő tevékenységüket segítő szakemberek egyesületeként jött létre 1993-ban. Önsegítő, érdekérvényesítő céllal alakult, mára azonban már több feladatot is ellát a gyermekvédelem területén, elsősorban Pest megyében, de tevékenysége az egész országra kiterjed.

1998 májusában kezdték el a nevelőszülői hálózat felépítését. 1999-ben kibővítették tevékenységeiket, megszervezték a helyettes szülői hálózatot, valamint Érden beindították az Átmeneti Gyermekotthont. 2015-től fenntartójuk az Országos Szociális Intézményfenntartó Központ, mely a Baptista Egyház által alapított egyházi jogi személy. Jelenleg a nevelőszülői hálózatban több mint 150 nevelőszülői családban gondoskodnak 400-nál is több gyermekről, az Átmeneti Gyermekotthon pedig 14 fő befogadására alkalmas.

* * *

Báló Ottíliával, a Fészek Egyesület nevelőszülői, helyettes szülői és Átmeneti Gyermekotthon igazgatójával, szakmai vezetőjével beszélgetek.

Weboldalukon olvasható Ottília személyes jelmondata: *„Légy az a felnőtt, akire gyerekként szükséged lett volna!”*

Kedves Ottília, egy nagyon fontos kérdést rögtön a beszélgetésünk elején szeretnék feltenni: a Fészek Egyesületet valóban nevelőszülők hozták létre?

Esetleg most is tagjai nevelőszülők az egyesületnek, mely működteti a nevelőszülői hálózatot?

Így van. Mindenkinek adott a lehetőség a belépésre, és minden képzésnél elmondjuk, hogy mi az, hogy Fészek Egyesület, hogy hogyan épül fel, mi a funkciója, és akkor lehetőség van belépni. Elsősorban a nevelőszülőkből és a munkatársainkból tevődik össze a tagság. Ha valaki szeretne csatlakozni, akár szakmabeli, akár nem, annak semmi akadálya. Van olyan tagunk, aki egykor gondozottunk volt, és most felnőttként velünk munkálkodik, önkéntesként dolgozik nálunk. Alapvetően ugyanaz a struktúra most is, mint a megalapításkor.

Mit jelent ez, hogy ti helyettes nevelőszülői hálózatot is működtettek? Érdekelne, hogy a gyakorlatban ez mit jelent? Kik lehetnek helyettes szülők, mik a feltételei, és hogyan működik ez?

Ez a helyettes szülőség még az „őskorban” létrejött szolgáltatás. Akkoriból, amikor azt gondoltuk, hogy akkor lehet jól gyermekvédelmet csinálni, ha többféle megoldást tudunk a problémákra nyújtani és abból mindig a legmegfelelőbbet lehet kiválasztani. Ez egy olyan átmeneti, öszvér megoldás, ami átmeneti gondozást biztosít a családnak, mielőtt a gyermek szakellátásba kerülne. Gyakorlatilag a gyerekek átmeneti otthonával egyszinten lévő, azonos szakmai feladat, de családok nyújtják.

A mi képzéseinken mindenki nevelőszülői és helyettes szülői képesítést is kapott. Ha volt igény rá az adott településen (ez ugye települési önkormányzati feladat), akkor a családjaink fogadták a gyermekeket. Ilyenkor a szülő szülői felügyeleti joga él, csak egy átmeneti segítséget kell nyújtani számára. Erre az időre egy másik családban nevelkedik a gyermeke.

Akkoriban ezt a két alternatívát működtettük. A helyettes szülői hálózatot és a gyermekek átmeneti otthonát. Aztán a jogszabályváltozások és a finanszírozási szabályok változása miatt változtatni kellett a szakmai elképzeléseinken. Mi még nyilvántartjuk a helyettes szülői ellátást, de pillanatnyilag ez már csak formalitás. Jelenleg nem működik és nem is működtethető a hatályos szabályozás miatt.

Aki nevelőszülői feladatot lát el, az egy időben nem fogadhat helyettes szülőként gyermeket a háztartásába. Mit jelent ez? Van egy kistélepülés, ott mondjuk él egy gyermekét egyedül nevelő apuka. Nyáron, amikor éppen nincs oktatási-nevelési intézményben foglalkozás és neki dolgoznia kell, nem tudja megoldani a gyermek napközbeni felügyeletét. Ilyen esetekben a településen élő nevelőszülők befogadták napközben a gyermeket, így ez a probléma megoldásra talált. A nevelőszülőink egy-két hétre, vagy egy hónapra is fogadták a gyermeket, mintha nyaralni menne. Ez senkinek semmilyen gondot nem okozott, áthidaltunk egy problémát, a szülőt átmenetileg helyettesítettük. Na most, a jogszabályváltozással ez megszűnt, hiszen, ha valaki nevelőszülőként működik, akkor ő nem fogadhat be más gyereket.

Pedig ez milyen kézenfekvő megoldás lenne.

Szerintem is. A másik probléma, hogy a helyettes szülőség finanszírozását meghagyták abban a formában, amiben a kezdetekkor létezett. Jelenleg is havi 16.000 Ft tiszteletdíjért végzik a feladataikat a helyettes szülők, de csak azokra a napokra jár ez az összeg időarányosan, amikor gyerekek voltak a háztartásban.

Fenntartotok egy Átmeneti Gyermekotthon is. Honnan kerülnek be ide a gyerekek? Meddig maradhatnak? Ez alapellátás, vagy a szakellátás körébe tartozó szolgáltatás?

Alapellátás, önkormányzati kötelezettség. Ez azt jelenti, hogy mi is elsősorban igyekszünk ellátási szerződést kötni az önkormányzatokkal. Érden van ez az otthon, jelenleg öt településsel állunk kapcsolatban: Érden, Százhalombatta, Budaföldvár, Dunaújváros, Törökbálint. Elsősorban felvesszük köteleződünk el, tőlük fogadjuk a gyerekeket, de ha van üres férőhely, akkor bárhonnan az országból. A szülő felügyeleti joga él, és a törvény szerint 12+6 hónap az ott tölthető idő, amely esetleg a tanév végéig hosszabbítható.

Erre nagy szükség lenne.

Bizony-bizony. Pest megyének mi vagyunk az egyedüli ilyen intézménye, országsszerte van még néhány, de sokkal több ilyen férőhelyre lenne szükség.

Miben vagytok mások, mint a többi nevelőszülői hálózat?

Amit én nagyon szeretek, hogy volt lehetőségünk egy komplex gyermekvédelmi ellátórendszer működtetni, és hihetetlenül nagy segítség, hogy mindig tudjuk a másik szempontból is látni a kihívásokat. Amíg a szakellátás szidja az alapellátást, az alapellátás szidja a szakellátást, az ember, ha mind a két szerepben van, akkor látja a nehézségeket innen oda, onnan vissza. Én azt

gondolom, hogy ez egy nagyon nagy előny számunkra, hogy mi tudunk több szerepből látni és helyzetet értékelni, illetve azt, hogy többféle megoldást tudunk felkínálni. Az a nagyszerű, hogy civil szervezetként is működünk, és az egyházi fenntartás is plusz lehetőséget ad számunkra, hogy sok-sok dolgot nyújtsunk, így például ingyenes rendezvények, szolgáltatások, adományok. Miben vagyunk még mások? Én azt gondolom, hogy a benne dolgozók adnak egy szintet, egy arculatot a szervezetnek.

Milyen terveitek vannak a jövőre nézve, milyen fejlesztéseket szeretnétek alkalmazni, merre indultok tovább?

Most a belső szervezetünk átalakítása a feladatunk, részben mert időszerű, részben mert elszenvedtünk az előző évben egy nagyon nagy veszteséget: elvesztettük egy fontos kollégánkat a Covid miatt. Ezt a mai napig nem heverte ki a közösség, ezzel még mindig van dolgunk. Azt gondolom, hogy ami most van, az egy jelentősebb átalakítása a gyermekvédelemnek, erre kell most nekünk választ találni. Az még kérdés, hogy ezzel mi hogyan tudunk azonosulni, mit jelent ez számunkra hosszú távon. Itt a megyei hálózatok kiszervezésére is gondolok, hogy milyen lehetőség maradt itt a többi hálózat számára. Itt most van egy helyzet, és nekünk mindig az a dolgunk, hogy ezekre a helyzetekre megtaláljuk a saját válaszainkat. Az a kérdés, hogy mi az, ami működik, hogy az ember miben érzi jól magát, szakmailag kiteljesedve. Mennyire van tekintélye annak a szakmaiságnak, amit a hálózat képvisel, mennyire számít a nevelőszülő véleménye.

Jól érzékelem, hogy ti nagyon családiról működtek? Az előbb említetted, hogy fájó hiányt hozott az egyik munkatársatok halála.

Törekszünk erre, de nem könnyű ezt megőrizni. Hisz ahogy növekszik a létszám, ahogy változnak a külső körülmények, nekünk is változni kell.

Milyen nehézségekkel kell megküzdenetek nap mint nap?

Óriási probléma, hogy a nevelőszülőség presztízse olyan, amilyen. És azt is látom, hogy ha formális, ami történik ennek javítása érdekében, az nem jó irány. Az a szakmai szemlélet, hogy a nevelőszülői ellátás a szükséges rossz a gyermekek számára, jelentősen aláássa a megítélésünket. A nevelőszülői hálózat meg csak arra való, hogy megcsinálja a kellemetlen adminisztrációt (munkáltatói feladatokat, a TB-ügyintézkést, statisztikákat stb.). Folyamatosan azt éreztetik velünk, hogy minket muszáj elviselni, elfogultak vagyunk a nevelőszülőkkal, nem látjuk át a gyermekek érdekeit... Ezek nem éppen a jó együttműködés alapjai, ami viszont elengedhetetlen lenne. Bár én úgy tekintem magamat, magunkat, hogy mi egyenlő szakmai partnerek, szakemberek vagyunk. Ugyanolyan végzettségű, szakmai tudású kollegákkal, mint amilyenek a má-

sik oldalon ülnek. Sőt, mivel mi vagyunk a gyerek közvetlen közelében, sokkal pontosabban fel tudjuk mérni a gyermek érdekét, igényeit.

Mi a tényleges együtt gondolkodásban hiszünk. Én ezt próbálom képviselni, ebben próbálom a kollegákat erősíteni, de a visszajelzések alapján ez nagyon nehéz. Azt gondolom, hogy sok a káros sztereotípiát, ami a nevelőszülőséget illeti.

Ez egyfajta terápiás munka 0-24 órában. A világban legkevésbé sem ennek van elismerve. Sajnos a szakma sem így kezeli, ezért mit várunk a társadalomtól vagy a döntéshozóktól? Sajnos szakmán belül sincs igazi rálátás, hogy miből áll egy nevelőszülő napja, vagy milyen döntéseket kell meghoznia, milyen helyzeteket kell megoldania, és innentől kezdve félremegy minden. Elképzelnék valamit, majd arról véleményt mondanak.

E sok nehézség dacára mi visz előre titeket?

Elhívás, felelősségérzet, szakmai igényesség, gyermekszeretet...

Kedves Ottília, nagyon köszönöm az interjút!

Samu-Erdélyi Erzsébet

CÍVIS NEVELŐSZÜLŐI HÁLÓZAT

Beszélgetés Szalóczi Bélával, a hálózat alapítójával

Kedves Béla, az első kérdésem az, hogy mikor és milyen indítatásból jött létre a Cívis Nevelőszülői Hálózat?

A nevelőszülői hálózat létrejött egy spon-tán véletlennek köszönhető. A Baptista Szeretetszolgálatól eljött egy debreceni

volt kolleganő, Kányási Katalin, aki megkeresett engem és arra kért, hogy vegyem fel dolgozni.

Mivel én akkor úgy ítélt meg, hogy a kelet-magyarországi régióban ez pont jó lenne, azt az ajánlatot tettem, hogy amennyiben úgy gondolja megcsinálhatjuk az intézményt (a nevelőszülői

hálózatot), megírjuk a szakmai anyagot, elindítjuk az egészet, én minden segítséget megadok, hogy ez az intézmény létrejöheszen.

Mikor volt ez?

2017-ben volt. Ezt meg is csinálta, így ő lett a nevelőszülői hálózat intézményvezetője. Az alapító az én voltam, természetesen az egyházi vezetés jóváhagyásával. 2018 végén kérte a nyugdíjazását, ugyanakkor a munkatársai ott maradtak. Akkoriban az intézményben 40-50 gyermekről gondoskodtunk. Ekkor elindult egy lassú fejlődés, 2020-ra 110-120 gyermekünk volt. Elindult a szervezetfejlesztés Debrecenben. A működési területünk Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Borsod megye volt, de elsősorban Hajdú-Bihar adta azt a létszámot, amivel gazdálkodtunk. Lassan elkezdett fejlődni az intézmény. Képzéseket csináltunk, folyt a munka. 2020 augusztusában kicserélődött a vezetés, akkor volt 155 gyermekünk.

Ahogy telt az idő egyre inkább azt láttam, hogy nagyon helyesen döntöttem, hogy nevelőszülői hálózatot hoztunk létre. Töreksem arra, hogy nagyon jól képzett szakembereink legyenek, beleértve a pszichológusokat, tanácsadókat és a szakmai vezetőt is. A tanácsadóknak biztosítjuk a szolgálati telefont, laptopot, útiköltség térítést.

Aki jól dolgozik, annak külön is honoráljuk a munkáját. Igaz ez a nevelőszülőkre is, karácsonyi, húsvéti, pünkösdi jutalmakat szoktunk adni a kimagaslóan teljesítőknek.

Sajnos a munkánkra egyre jobban szükség van. Együttműködünk a Kormányhivatalokkal, az önkormányzatokkal. Van, amelyik önkormányzattal lehet, van, amelyikkel nehézkes az együttműködés. Például van olyan kistélepülés, ahol a polgármester nem hajlandó együttműködni a nevelőszülői hálózatokkal, mert nem akarja, hogy felboruljon az arány a gyerekek közt az iskolában. Ilyenkor próbálunk úgy együttműködni, hogy arra a településre csak csecsemőket helyezünk ki. Sok olyan település is van, ahol, ha nem lenne nevelt gyermek, akkor nem lenne már iskola vagy óvoda sem, mert a nevelt gyermekek teszik ki a hiányzó létszámot.

Nagyon jó nevelőszülőink vannak. Nálunk még nem fordult elő, hogy a nevelt gyermeket bántották volna. Néhány esetben kellett figyelmeztetnünk a nevelőszülőket kisebb hibák miatt, de ez leginkább a fizikai feltételekkel kapcsolatos és nem a gyermekekkel való bánásmódra vagy ellátásra vonatkozott. A nevelőcsaládokban mindenki kiveszi a részét a munkából, nagyszülő, férj, vér szerinti gyermekek. Nagy öröm látni például, amikor leült a nevelőapa matekot tanulni a gyermekkel, aki aztán ötösöket hoz cserébe. A közös siker összekovácsolja a család tagjait.

Sok segítséget igényelnek a nevelőszülőink, mert gyakran kerülnek hozzánk olyan gyermekek, akiket éveken keresztül elhanyagoltak, abuzáltak, vagy kábítószer-fogyasztó vér szerinti családból jöttek. Ezekkel a gyerekekkel nem könnyű dolgozni. Az átlag szülő el sem tudja képzelni, hogy milyen sok különleges tudásra van szüksége egy nevelőszülőnek ahhoz, hogy helyt-

álljon. Az is nagy segítség a nevelőszülőnek, ha meghallgatjuk, ha elmondhatja a bajait, de természetesen pszichológusi segítséget is kap. Nagyon sokszor kimegyek én is a családokhoz, és ez nagyon jólesik a nevelőszülőknél. Így én is közelebről látom a család működését.

Lehet, hogy a gyereket egy őszinte simogatás, egy odafordulás egy életre elkíséri. És ez legalább olyan fontos, mint a fizikai ellátás. Mint egyházi szervezet dolgozóit, arra kérem a munkatársaimat, nevelőszülőinket, hogy segítsék hozzá a gyermekeinket a lelki táplálékhoz is. A mi dolgunk, hogy szellemi útravalót is adjunk a gyerekeknek. Ha mi nem vagyunk jobbak a lelki gondozásban, mint az állami intézmények, akkor valamit nem jól csinálunk. Én minden képzés indításakor és befejezésekor elmondom: ha valaki ezeket nem érzi fontosnak, ha ezeknek nem tud eleget tenni, akkor inkább most álljon fel.

Úgy látom, a mi munkánk társadalmi szempontból igen fontos és pótolhatatlan. Azoknak a gyermekeknek adunk otthont, családot, biztonságot, akikért a saját szülei nem tettek meg mindent, akik nem voltak elég fontosak a saját családjuknak, akik megélték a kitaszítottságot. Nagyon felemelő érzés, ha olyan nevelőszülők jelentkeznek nálunk, akik maguk is a gyermekvédelemben, nevelőszülőknél nőttek fel. Van 6-7 ilyen nevelőszülőnk, és ők kiemelkedően jól teljesítenek.

Mennyi most a létszám, hány nevelőszülőnk dolgozik aktívan, hány gyermekkel?

206 nevelőszülőnk van és 525 gyermek. 800 körüli a befogadási kvótánk, azért, hogy ha gondozási helyet kell váltani, akkor legyen mozgásterünk.

Hogyan kerültél a gyermekvédelembé?

Mindig is megmagyarázhatatlan szimpátiát éreztem a védelembé vett gyermekek iránt. Láttam az elesettségüket, azt, hogy mennyire szükségük lenne arra, hogy legalább a mindennapi kenyér megadassék nekik, vagy egyéb körülmények, például a higiénia. Nálunk az egyik alapelv: próbáld megérteni a gyerek viselkedését, és ne pánikolj!

Mik a jövőbeni tervek?

Bölcsődefejlesztés. Az egyik bölcsődét megörököltük az egyház fenntartásából, és most nyertünk egy pályázatot bölcsődeépítéshez. Azt jövő év elején adjuk át.

Anyaothton létrehozására is vannak tervek. A miskolci Kormányhivatalnak az volt a kérése, hogy lakásotthonra, anyaoththonra fókuszáljunk.

Az elmúlt 2 évünkben a szervezet építésére koncentráltunk, most szeretnénk a minőség fejlesztésre is nagy figyelmet fordítani. Szeretnénk a munkánkat egységessé tenni, és a módszertan területén együttműködni a többi pünkösd-i intézménnyel.

*Köszönöm szépen az interjút!
Samu-Erdélyi Erzsébet*

KÉK ERDŐ ALAPÍTVÁNY

Hornyák Mariannal az alapítvány kuratóriumi tagjával beszélgettünk

Tudják mi az a szenzoros feldolgozási zavar, angolul Sensory Processing Disorder (SPD)? „Szenzoros feldolgozási zavarról (eredetileg szenzoros integrációs zavar vagy SID, SPD) akkor beszélünk, ha az érzékszervi jelek nem megfigyelhetőek, vagy nem sikerül megfelelő válaszokká alakulniuk.” Az idézet a Kék Erdő Alapítvány weboldaláról származik, amely a szenzoros feldolgozási zavarral élő gyermekek segítésére jött létre.

Az Alapítvány kuratóriumi tagjával, Hornyák Mariannal beszélgettünk erről, az alapítvány munkájáról és hogy miként tudnak kapcsolódni a nevelőszülői munkához.

Mikor és miért jött létre az alapítvány?

Az alapítvány a szívemben született meg 2016-ban. Akkor költöztem két gyermekemmel, férjemmel Magyarországra, és a szenzoros nehézségekkel addig remekül boldoguló gyermekem egyszerűen összeomlott. Nem tudtam, hogy mi miatt működött korábban, nem tudtam, mi az, ami változott. Akárhová fordultam, nem kaptam valódi segítséget, így kutatni és tanulni kezdtem. Minden megtalált darabka információt közzétettem egy blogon, és egyre több család talált meg.

Egyre több gyermek adta a motivációt, hogy kutasak, tanuljak még tovább.

A Kék Erdő Alapítvány 2017. július 4-én került bejegyzésre. A célunk az, hogy egyrészt felhívjuk a figyelmet arra, hogy nincs rossz gyerek, és a viselkedés mögött az idegrendszer atipikus mű-

ködése is állhat. Másrészt pedig a társadalmat érzékenyítsük arra, hogy ezek a gyermekek és felnőttek közöttünk élnek.

Mi az SPD? Hogyan ismerjük fel, hogyan diagnosztizálják?

A szenzoros feldolgozási zavar (SPD) az idegrendszer nem megfelelő működése esetén figyelhető meg. Felismeréséhez mindenképpen gyógyterapeuta, mozgásterapeuta gyakorlott szemészükséges, a diagnosztizálás azonban már nem ennyire egyszerű. Neurológus, pszichiáter talán segíthet, hogy egy közel pontos diagnózis papírra kerüljön, de ezzel még nem feltétlenül tudunk hatékonyan segíteni a családoknak. Önálló kódja ugyanis nincs az SPD-nek. A STAR SPD Kutatóintézet részletes listát állított össze, amely alapján már érdemes gyanakodni, ez a lista a www.kekerdo.hu oldalon megtalálható. Mindig azt javasoljuk a szülőknek, hogy kezdjenek el olvasni, tanulni és keressenek közösséget, ahol nyíltan kérdezhetnek.

Milyen módon tud segíteni a család, gondolkodj itt különösen a nevelőszülői családokra.

A család az a közösség, ahol a legfontosabb dolgok történnek egy „szenzoros gyermek” életében, és itt lehetünk a legnagyobb hatással a gyermek idegrendszeri fejlődésére. Általános tanács azért nincs, mert minden gyermek és minden család különböző és egyedi. Ami biztos, hogy meg kell tanulnunk figyelni arra, hogy mi a gyermek valódi szükséglete, mi az, amire tényleg igénye van.

El kell tudnunk különíteni ezt attól, hogy mi az, amit akar, követel, és mi az, ami csak azért van úgy, mert nekünk van rá szükségünk. Ezeknek a harmóniáját kell megteremteni. Tehát figyeljük meg, vajon a zaj, a folyamatosan bekapcsolt televízió milyen hatással van a gyerekekre. Ha kiegyensúlyozottabbak nélküle, ha jobban érzik magukat a homokozóban, az udvaron vagy egy erdei sétán, akkor részesítsük ezeket a programokat előnyben. De ez csupán egy példa, sok lehetőség van arra, hogy kiegyensúlyozottabban éljünk, a megfelelő ingerek adagolása mellett.

Milyen módon tudnak nevelőszülők és gyermekeink kapcsolódni az alapítványhoz?

Van egy hétezer fős Facebook csoportunk, ahová szívesen fogadjuk azokat a szülőket, akik kapcsolódni szeretnének más családokkal és szakemberekkel.

Ezen kívül Debrecenben vannak gyerekeknek szóló szenzoros foglalkozásaink, online térben pedig pedagógusokat, szakembereket és szülőket is várunk szeretettel különböző workshopjainkon.

A Facebook/meta oldalunkon mindig megtalálhatók a legfrissebb események is.

*Köszönöm szépen az interjút!
Samu-Erdélyi Erzsébet*

VANNAK-E ROSSZ GYEREKEK?

A pszichológiában nincs olyan kifejezés, hogy „rossz gyerek”. Nincs ilyen diagnózis sem. A pszichológus sosem minősíti a viselkedést, hanem arra törekszik, hogy megismerje, megértse a mozgatórugóit. Ha a viselkedés felől közelítjük meg a kérdést, akkor a „rossz” gyerek jellemzői között olyanok vannak, mint: nem fogad szót, szemtelen, hazudik, verekszik, piszkálja a társait. Ha egy gyerek hangoskodik, makauskodik, rohángál, akkor gyakran azt hallja, hogy ő „rossz”.

Viszont az, hogy egy felnőtt kit lát „rossz gyerekeknek”, egyéneként változó. Azt a felnőttet, aki szereti a csendet, nyugalmat már egyetlen, folyamatosan kérdezősködő négyéves is ki tudja hozni a sodrából. Aki retteg attól, hogy meginog a tekintélye, az azt a gyereket is tiszteletlennek tartja, aki belefeledkezve a játékba, nem köszön neki előre. Aki szereti kontrollálni a gyermeket, annak a gyerek önálló akciói komoly kihágást jelentenek.

Ugyanaz a viselkedés egészen mást jelent három-négy éves korban, mint később. A pici gyereknel természetes, hogy kitalál történeteket, egy kiscsoportos nem tud különbséget tenni a vágyai, a fantáziája alkotta világ és a valóság között. Az sem elvárható tőle, hogy képes legyen nyugodtan kivárni, míg rá kerül a sor a homokozóban, vagy nyugodtan üljön, amíg az anya a háztartási feladatokat végzi. Ha a füllentést vagy a várakozni nem tudást egy kisliskolásnál tapasztaljuk, akkor ott már problémaként jelenik meg.

Az, hogy egy gyereket jónak vagy rossznak lát-e a felnőtt, azon is múlik, hogy a felnőtt milyen állapotban van, mennyi stressz és frusztráció érte aznap, és mennyit képes még elviselni, milyen szinten van a rezilienciája.

A gyermek viszont nem akar rossz lenni, viselkedése a korából fakad és valamilyen szükségletet jelez. A gyermek viselkedése a kommunikáció egy formája. Egy kisgyermek nem tudja szavakkal kifejezni azt, hogy mi bántja, mire vágyik, tehát a viselkedésével közvetíti a felnőttek felé a segélykérését. A felnőtt – legyen az szülő vagy pedagógus – feladata, hogy elemezze a gyermek viselkedését és megértse annak mozgatórugóit.

Gyakran a gyermek „rossz”-nak nevezett viselkedése nem más, mint figyelemfelkeltés. Jelzés, amely által a gyermek azt kommunikálja, hogy a felnőtt nem figyel rá. Lehet kétségbeesett jelzése annak, hogy valamilyen kellemetlen helyzetbe került, amelynek szorításából saját erőből nem tud kikecmeregni. Minden ilyen kitörés (kiabálás, a másik gyermek bántása, ajtócsapkodás, bármi egyéb) mögött valamilyen segélykérés húzódik meg, amelyet szavakban nem tud megfogalmazni.

Ezért aztán hiába kérdezi a felnőtt, hogy „ezt miért csináltad?”, választ nem fog kapni.

Amennyiben a felnőttnek kell megfejtenie a viselkedés okát, érdemes a következőkre gondolni:

- Lehet, hogy a gyermek még nem képes arra, amit elvárunk tőle. A viselkedést kontrollálni nehéz feladat, minél kisebb a gyermek, annál kevésbé várható el tőle az, hogy a tetteit és a beszédét kontrollálni tudja. Ennek hátterében az áll, hogy az önkontrollért felelős agyterületeink a születésünkkel még megle-

hetősen éretlenek, és nem is érik el a teljes fejlettségüket egészen a serdülőkorunk végéig.

- Előfordulhat, hogy a napjainkban nagyon felgyorsult tempójú élet ellen tiltakozik a gyermek. Gyakori, hogy a gyerekek óvodába, iskolába, különórákra járnak, családi, baráti programokon vesznek részt, elkísérik a szülőket bevásárolni, ügyeket intézni. Az őket ért ingerek összegyűlnek, a gyermek ezt a mennyiséget nem tudja feldolgozni, és természetes, ha ettől besokall. Ilyen esetben elég, ha több pihenési lehetőséget, több nyugalmat biztosítunk a gyerekeknek.
- Ha a gyermek fáradt (pl. nyugtalanul vagy nem eleget aludt), ha fáj valamije (mert beteg), ha éhes vagy szomjas, ezt is a viselkedésével jelzi.
- Így van ez akkor is, ha valamilyen negatív érzés árasztja el: fél valamitől, bántja valami, frusztrált (mert nem kap meg egy játékot vagy egy édességet, amire éppen akkor vágyik).

*Bojtos Tünde
pszichológus*

Rossz gyerek vagy rossz hozzáállás?

ROSSZ GYEREK

egy nevelőszülő tollából

Minden gyermek, akit kiemelnek a családjából, bármilyen körülmény is vezetett ahhoz, traumatizálódik. Eleve már a családban elszenvedett különböző okok miatt, és persze az addig ismert, megszokott elszakadása okán. Egy nevelésbe vett gyermeknek alkalmazkodnia kell új környezetéhez, új „család-

jához”, amennyiben nevelőszülőkhöz kerül. Legtöbbször a beilleszkedés egy hosszú folyamat, mely során a gyermek különböző lelki folyamatokat él át. Mi pedig nem tehetünk mást, mint segítünk neki. Meg kell, hogy élje az elszakadás okozta gyászt, a dühöt, a haragot, a bizonytalanságot.

Ezeket persze felváltja később a biztos kötődés, a társadalmi normák elsajátítása, a szeretet és a hovatartozás megélése. De ehhez idő kell.

Nagyon sokszor, ha egy gyermek bekerül a nevelőcsaládba, a nevelőszülő szembesül azzal, hogy a gyermek dacos, haragos, dühkitörései vannak, esetleg lop, fenyeget, és minden csintalanság kezdeményezője nem csak otthon, hanem az iskolában is. A legnagyobb kihívás sokszor nem is csak az otthoni beilleszkedés és elfogadás, hanem az iskola, óvoda általi előítéletektől, bélyegektől való felszabadulás. Az iskolában dolgozó pedagógusok és szülők azt látják, érkezett egy új gyermek az iskolába/óvodába, aki feldúlta az addigi nyugodt életüket, aki bánt másokat, aki csúnyán beszél, agresszív, „neveletlen” és „csak a bajt hozza rájuk”. Nem mindig látják mögöttük a gyermeket, aki retteg, fél, akinek fogalma sincs mit kell tennie ahhoz, hogy szeressék, vagy egyáltalán higgyen abban, hogy szerethető.

DÁVID TÖRTÉNETE

Dávid 7 éves volt, mikor a Gyermekjóléti Szolgálat sok évnyi segítségnyújtás után úgy látta, a szülők nem változtatnak italozó életmódjukon, ezért javasolták a családból való kiemelését. Dávid egy szép nagy házban élt szüleivel, nagyszüleivel és a szülők éppen aktuális baráti társaságával. A ház nagy volt ugyan, minden adott lehetett volna ahhoz, hogy szép és boldog élete legyen, azonban a szülők a munka, a takarítás, főzés és Dávid gondozása helyett általában napokon át tartó „bulikat” szerveztek, ahol ők is és a meghívott társaság is rengeteg alkoholt fogyasztott. Dávid akkor tudott enni, ha valaki elöl hagyta a vaját vagy a kenyeret, ő pedig elvette onnan. Sosem kínálták, sosem kérdezték tőle, mit szeretne. Ha nagyon éhes volt, és a szülei aludtak napközben, akkor kiosont és a szomszéd nénitől kért pár falatot, aki mindig szívesen segített neki. Dávid sokszor látta, ahogy a szülei bódul-

tan veszekednek, ami gyakran verekedésig fajult. Több alkalommal jöttek rendőrök a házhoz, mert anyukája és apukája véresre verték egymást. Dávid is kapott párszor. Egy-egy rúgást, ütést, de a kezét is össze kellett varrni, mikor édesapja felbőszült állapotában egy vázát dobott hozzá, ami olyan erővel csapódott a kisfiúnak, hogy eltört és a szilánkok megsebeztek Dávidot. 18 öltéssel varrták össze. Jól emlékszik rá, hogy a kórházban több orvos is kérdezgette őt, mi történt valójában. Dávid tudta, ha elmondja az igazat, szülei haragjától senki nem tudja majd megóvni őt. Ezért hazudott. „Eltörtem a vázát. Mérges voltam.”

Aztán egy tavaszi napon Dávid úgy döntött élelmet szerez magának, egy helyi boltból lopott, egy barátjával együtt. A kenyér és szalámi mellé egy kis pálinkás üveg is befért. Egyre többször, egyre többet lopott el, azt látta, úgysem érdekel senkit, és büszke is volt arra, hogy el tudja látni magát. Már nem kell a szomszéd nénitől kuncsorogni.

Egy nap azonban a házhoz több autó érkezett, rendőrök kíséretével. Dávidot kiemelték a családból, egy befogadó otthonba került. Ismeretlen gyerekek és felnőttek közé. Pár nap után egy nevelőnő azzal a hírrel fogadta, hogy örülhet, mert nevelőszülőhöz kerül, lesz új családja. Dávid nem akart új családot, a régi sem hiányzott

neki, de újat sem akart. Nem kell még egy család, ahol nézheti a felnőttek italozását, veszekedését.

Ili néni és családja szeretettel várták Dávidot, akiről korábban elmondták, hogy nagyon súlyos magatartási és viselkedési problémákkal küzd, biztos, hogy pszichológiai megsegítésre is szüksége lesz. Ili néni tudta, átérezte, Dávid min megy keresztül, ezért türelemmel és megértéssel fogadta megnyilvánulásait, amellet, hogy az elejétől kezdve következetesen meghúzta a határokat, melyeket Dávidnak is be kellett tartania. A körforgás azonban nem állt meg, új iskola, megint új gyerekek, új környezet, új felnőttek.

Dávid nem tudta hirtelen feldolgozni ezt a rengeteg élményt, fájdalmat, traumát, újdonságot, amik az életében hetek, napok alatt érték. Az iskolában már az első napon az igazgatói irodában kötött ki, mert egy kisfiú szekálni kezdte őt, hogy „intézetis” gyerek. Dávid megütötte, a kisfiú szája felrepedt. Az őrjöngő szülők azonnal rohantak be a kisfiúhoz, és követelték Dávid kirúgását. Befolyásos szülők, a város tisztelt tagjai voltak ők, Ili néni pedig csak egy „nevelőszülő”, aki már megint ilyen problémás gyereket zúdított a nyakukba. Dávid végig hallgatta a szülők kiabálását, az igazgató dorgálását, és Ili néni védelmező, őt óvó beszédét is. Miután hazaértek, egy igazgatói intővel az első napon, odament Ili nénihez és megölelte. Még soha nem állt ki érte senki. Soha...

EGY GYERMEK SEM SZÜLETIK ROSSZNAK

Dávidnak nem volt könnyű élete, ahogy a gyermekvédelemben élő többi 24 000 gyermeknek sincs. Sok-sok esetben pedig azoknak a gyerekeknek sincs, akik ugyan a családjukban élnek, de naponta élnek át különböző traumákat, bántalmazásokat, szorongást akár észrevétlenül.

Könnyen rásütjük egy gyermekre a „rossz vagy” bélyeget, de vajon átlátjuk-e, ismerjük-e annak a gyermeknek a „miértjeit”. Egy gyermek sem születik rossznak. Az életét befolyásoló tényezők, a család, a rokonok, a kortársak, a pedagógusok és bárki, aki őket körülveszi, hatással van rájuk. Ez a hatás pedig nem mindig jó. Hiszen gondoljunk bele, hány olyan esetről hallunk, ahol fiatal gyermekek vetnek véget az életüknek azért, mert iskolai bántalmazásnak voltak kitéve? Ezek a gyermekek sem úgy születtek, hogy ők egyszer majd öngyilkosok akarnak lenni. Ahogy a bántalmazó gyerekek sem születtek bántalmazóknak.

A mókuserékből kikerülni pedig nagyon nehéz. Ha csak belegondolunk abba, milyen nehéz egy rossz szokásunktól megszabadulni, ráébredhetünk, hogy ezeknek a gyerekeknek is milyen nehéz lehet az addigi „normálist” hátra hagyni és elfogadni, hogy lehet ezt másképp, jobban, erőszak nélkül. Mi nevelőszülők ebben is segítjük őket. Sokszor ütközünk azonban falakba, nehézségekbe. De mi azt az oldalt is megértjük. Hiszen megértjük az aggódó szülőket, akik féltik gyermekeiket a mi agresszív, „rossz” gyerekünktől. Megértjük, hiszen mi is anyákból vagyunk. De egyúttal azt is szeretnénk, ha az általunk nevelt gyermekek is élhetnének normális életet. Megtapasztalnák, mi az a család, a támogató háttér, a szeretet, a kötődés és mi az, amikor mindent megteszünk azért, hogy nekik jobb legyen.

Tudjuk, értjük, hogy nehéz velük egy iskolában, egy óvodában. De pontosan azért szeretnénk nekik esélyt adni és segíteni őket, hogy később ők ne kerüljenek a saját szüleik csapdjába. Ne a rossz mintát kövessék, hanem olyan felnőttekké váljanak, akik értékes tagjai lehetnek társadalmunknak. Nehéz elfogadni azt, amikor egy gyermek a hányattatott sorsa után esélyt sem kap, mert hiába került be egy szerető nevelőcsaládba, kapja a következő „pofonokat”, bélyegeket, melyeket rájuk sütnék szinte pillanatok alatt. Nem kapnak időt, nem kapnak türelmet. Azonnali változást vár tőlük mindenki. Azonnal tudnia kellene, mi a helyes és mi nem, még akkor is, ha korábban az erőszak és a lopás a mindennapjai része volt. Azonnal tudnia kellene, hogyan kezelje a konfliktusait, még akkor is, ha azt látta, mindent verekedéssel, késsel „kell” megoldani.

Kedves felnőttek, pedagógusok, szülők, mégis hogyan? Az iskolában éveket töltenek azzal pedagógusaink, hogy a helyes erkölcsi normákat erősítsék gyermekeinkben, melyeket mi is beléjük neveltünk. Vajon képes lenne bárki pillanatok alatt változtatni az addigi mintáin anélkül, hogy bárki megmutatta, megtanította volna neki, hogy ezt máshogy is lehet?

Nem... nem képes. Azoknak a gyerekeknek, akikre rádobjuk a „rossz gyerek” címkét van a legnagyobb szüksége olyan felnőttekre, akik türelmet, toleranciát, empátiát és utat mutatnak számukra. Akik tanítják őket, terelgetik, nem pedig elítélik.

A gyerekek természetes módon feszegetik a határaikat, szegik meg a szabályokat, azáltal próbálgatva saját életterüket. Teljesen normális az, hogy egy gyermek néha engedetlen, nem teszi, amit kérünk, vagy netán pontosan az ellenkezőjét teszi. Főként akkor, ha a fő mozgatórugója a harag, a düh, amit nem képes kezelni.

Fontos, hogy a fegyelmezés módszere ne sértse a gyermek személyiségét, tudnia kell, hogy nem vele, csupán a viselkedésével van probléma, azon kell változtatni. Például, soha ne mondjuk neki, hogy „Buta vagy!”, hanem azt, hogy „Butaságot csináltál!”. Így megmarad az önbizalma, a biztonságérzete. Meg kell értenie, hogy a viselkedése nem helyes, változtatni kell, de nem szabad, hogy teljes személyiségében ingassuk meg.

Pontosan ezért hatalmas törés és probléma az, ha megkapja az óvodában/iskolában a „rossz gyerek” stigmáját.

Éljünk minél többet a pozitív megerősítés nevelési eszközével!

Dicsérjük mindenért, amiért lehet! „Milyen szép rendet raktál!” „De ügyesen eltetted magad után a tányért!” „Milyen ügyes vagy, hogy köszöntél az utcán a néninek!”

Minél több pozitív megerősítést kap a gyermek, annál jobban rögzül benne, hogy mi az, ami helyes és mi az, ami nem.

A MEGNYUGTATÁS FONTOSSÁGA

Minden nevelt gyermek traumatizált, hiszen ki lettek emelve a vér szerinti családjukból. A nagyobb gyermekek többsége pedig már olyan élményekkel érkezik a nevelőcsaládba, amiket fontos megérteni és elfogadni. Fontos, hogy megértjük a gyermek viselkedésének okait, hogy azután korrigálni tudjuk, helyes irányba tudjuk terelni őt.

Nem tudhatjuk, hogy előtte korábban milyen mintákat látott. A konfliktuskezelést ugyanúgy tanulni kell, és ha eddig neki nem volt kitől, vagy rossz minta volt előtte, nem várhatjuk el, hogy helyesen cselekedjen.

Egy dühroham alkalmával, Ili néni bevitte Dávidot a szobába, leültette a szőnyegre, és egy nagy plüss macit adott a kezébe (egyrészt azért, hogy saját magában nehogy kárt tegyen, másrészt a maci megnyugtatólag hat minden kisgyermekre). Dávid kiabált mikor bevitte, rúgott, harapott. Míg ő a szőnyegen ült, halkán beszélt hozzá Ili néni, hiába kiabált, akkor sem emelte fel a hangját. Folyamatosan mondogatta neki: „megértem, hogy dühös vagy, de ez a viselkedés akkor sem helyes. Segítek, hogyan kell helyesen, de akkor nyugodj meg, és figyelj”. Elmondta neki, hogy most is szereti, de ezt nem teheti meg, nem bánthat másokat.

Minden ilyen alkalom után egyre gyorsabban nyugodott meg. Először 20 perc kellett, aztán 15, most már el sem jut a dührohamig.

A HELYES VISELKEDÉS

Dávid azért verekedett folyamatosan, mert az eszköztára csak ebben merült ki. Nem tudta, hogy ha problémája van, akkor azt meg lehet beszélni, nem tudta, hogy ha nem tetszik neki valami, akkor lehet szólni a másiknak. A helyes viselkedést meg lehet tanulni, de nem könnyű, és nem rövid folyamat egy nevelt gyermek esetén. A már berögzült viselkedés minták feloldása, és az újak rögzítése nagy feladat. Azonban minél előbb megtanulják a helyes viselkedés alapjait, annál nagyobb esélyük lesz egy boldog, kiegyensúlyozott, önálló életre.

Minden esetben, ha a gyermek helytelenül cselekszik, le kell ülni vele, és át kell beszélni a történeteket, majd elmondani, mi lett volna a helyes. Valóban fájrasztó, hogy minden egyes konfliktushelyzetben újra és újra elmagyarázzuk, mit kellene tenni, de minél többször hallja a gyermek, annál hamarabb fogja tudni alkalmazni azokat.

Dávid most már ritkábban verekszik. Először szól, ha nem tetszik neki valami. Megtanulta, hogy mindent meg lehet beszélni, csak figyelni kell egymásra. Megtanulta, hogy a verekedés nem old meg semmit.

De ehhez az kellett, hogy minden alkalommal, mikor dühbe gurult valamiért, leüljenek és megbeszéljék:

- *Miért mérges?*
- *Lehet rajta változtatni?*
- *Hogyan érheti el, amit szeretne?*

Egy idő után rájött, hogy azzal, ha verekszik, csak messzebb kerül a céljától!

A gyermeknevelés nem könnyű feladat. Kitaratást és önfegyelmet kíván. A mostani erőfeszítéseink azonban később megtérülnek! Ha a kezdetektől fogva következetesen betartatjuk velük a szabályokat, de emellett érzik, hogy szeretjük és tiszteljük őket, az egyéniségüket, később felelősségteljes, önmagukban és másokban megbízó felnőttekké válhatnak, akik nem félnek az élet kihívásaitól.

*írta:
NevelőAnyu*

CSEMETEKERT BÖLCSŐDE

ABONY

Alapkövetétel 2022. 03. 30.

A Csemetekert Bölcsőde ünnepélyes alapkövetéssel megkezdődött a Széchenyi 2020, VEKOP 6.1.1.-21 pályázat keretében megvalósuló beruházás Abonyban, a Kisfaludy utca 4. szám alatt.

A Pütkösdi Gyermekvédelmi Szolgálat Nevelőszülői Hálózat a pályázati forrás segítségével új bölcsődei szolgáltatást hoz létre, 2 bölcsődei csoportban összesen 24 kisgyermek számára, valamint zöldmezős beruházás keretében új épületet emel, amely akadálymentesített, energiahatékonysági szempontok figyelembevételével épül fel. A területen játszóudvart, kerékpártárolókat és gépjármű parkolókat alakít ki, valamint zöldterületet fejleszt.

A bölcsődei ellátási formák alapfeladatain túl, korai fejlesztő szolgáltatást is kialakítanak az épületben. Továbbá 7 új munkahelyet hoznak létre.

Az alapkövetélen beszédet mondott Karsa Andrea a Pütkösdi Gyermekvédelmi Szolgálat főigazgatója, Kovácsné Bárány Ildikó miniszteri biztos, a fenntartó MPE részéről D. Nagy Tamás és Abony város polgármestere, Pető Zsolt.

Karsa Andrea a Pütkösdi Gyermekvédelmi Szolgálat főigazgatója ünnepi beszédében elmondta:

Ez az intézmény a Szolgálat első zöldmezős beruházása. Arra törekszünk, hogy új, innovatív gondolatokat tudjunk meghonosítani a szakellátásban és ezzel segítsük a nevelőszülői családokat és a gyermekeket.

„Például abban is segítenünk kell a nevelőszülőinket, hogy akik aktívan dolgoznak a munkaerőpiacon, ők is képesek legyenek egy-két állami gondozásban nevelkedő gyermeket befogadni családjukba. Gyakorlatilag a hozzánk kerülő gyermekek 50 %-a csecsemőkorú, ezért nagyon nagy az igény arra, hogy őket megfelelő napközbeni ellátásban, illetve korai fejlesztésben részesítsük.

Kovácsné Bárány Ildikó miniszteri biztos beszédében hangsúlyozta:

„A közösség összetartó ereje mind társadalmi, mind egyéni szinteken képes hidakat teremteni. Az új bölcsőde képes lesz ezt a szerepet betölteni, hiszen segíteni fogja a családokat abban, hogy biztonságban, jó körülmények közt tudhassák gyermekeiket.” Arra kérte az intézményt és a kivitelezőket, hogy azzal a szeretettel, gondoskodással és odafigyeléssel építsék fel a bölcsődét, mint amivel a Magyar Pütkösdi Egyház tesz a magyar családokért és közösségekért a mindennapokban.

D. Nagy Tamás a Magyar Pütkösdi Egyház részéről:

„Kiemelten fontos, hogy ebbe a bölcsődébe nem csak a Pütkösdi Egyházhoz tartozó nevelőszülői hálózatok gyermekeit várják.” Ez a bölcsőde elsősorban olyan gyermekek előtt lesz nyitva, akik hátrányos helyzetből indulnak. Megtapasz-

talhatták az elvetettség érzését, amely nem segíti elő, hogy kellő önbizalommal éljék mindennapjaikat. Azt reméljük, ezen kiindulóponton tudunk nekik segíteni abban, hogy megélhessék a hasznosság, és az értékesség érzését.

Pető Zsolt Abony város polgármestere kiemelte:

Abonyban már eddig is megszámlálhatatlan gyermek köszönhette a helybéli szülőknek azt, hogy családban nevelkedhettek. Elmondta: „Nagyon sok barátom van még most is, akik a József Attila Gyermekotthonban éltek itt Abonyban, illetve onnan kerültek nevelőszülőkhöz és kiváló emberré lettek. Testközelből láttam gyermekként, fiatal felnőttként, majd köztisztviselőként a gyermekvédelmet. Önkormányzati vezetőként is látom ennek a területnek a feladatait és változásait.”

A projekt elősegíti a Pest megyei gyermekek magas minőségű, a kor követelményeinek megfelelő oktatási-nevelési feltételekhez, infrastruktúrához való hozzáférését.

Javulnak a családok életkörülményei, és a munkavállalás, munkába állás feltételei is jobbak lesznek, vagyis a fejlesztés közvetve a gazdaság erősödéséhez is hozzájárul.

Abony és környékén különösen magas a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek aránya, akik jelenleg kevés fejlesztési lehetőséghez jutnak. A kialakításra kerülő bölcsőde különösen nagy hangsúlyt fektet nem csak a bölcsődébe felvételre kerülő kisgyermek napközbeni ellátására, hanem a városban és vonzáskörzetében élő gyermekek korai fejlesztésére is. A gyógy-pedagógiai foglalkozások és a beszerzésre kerülő fejlesztői eszközök hozzájárulnak majd a hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) és sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek fejlesztéséhez.

Pályázati program keretében megítélt támogatási összeg: 417.158.264,- Ft

Karsa Andrea
a Pünkösdi Gyermekvédelmi Szolgálat
főigazgatója

ÚJSZÜLÖTT, CSECSEMŐ ÉRKEZÉSE A NEVELŐSZÜLŐ CSALÁDJÁBA

Dióhéjban a kötelező szűrővizsgálatokról

A Pünkösdi Gyermekvédelmi Szolgálat igen nagy hangsúlyt fektet a szárnyai alá vett gyermekek magas színvonalú, komplex ellátására. Ezért többek között, kiemelten fontosnak tartja a nevelőszülők rendszeres továbbképzését, illetve széleskörű tájékoztatását, a gyermekek nevelésével-gondozásával kapcsolatban. A lentebb olvasható írás azoknak a nevelőszülőknek nyújt segítséget, akiknek otthonában újszülöttek vagy csecsemők cseperednek.

Fogalmak:

Újszülöttkor: 8 hetes korig

Csecsemőkor: 8 hetes kortól 12 hónapos korig

SZÜLETÉST KÖVETŐ VIZSGÁLATOK (0-4. NAP)

Ma Magyarországon a kórházakban született babáknak a születést követő néhány órán belül többféle vizsgálaton kell átesniük. Ezeket az úgynevezett szűrővizsgálatokat gyermekneurológusok vagy gyermekgyógyász szakorvosok végzik.

Azok a picurkák, akik otthonukban vagy egyéb különleges helyszínen (pl. egy parkban, bevásárlóközpontban stb.) születnek, a kórházba érkezést követően azonnal, de legkésőbb 12-24 óráskorukon belül átesnek az első kötelező orvosi vizsgálatokon.

1. Az első vizsgálat közvetlenül a baba megszületése után, az öt életjelenség megfigyelése, azaz az Apgar-érték:

- bőrszín,
- izomtónus,
- reflexek,
- szív működés
- légzés

Először a szülés utáni első, majd az ötödik percben végzik el. Az első percben kapott eredményekből kiderül, hogyan viselte a baba a születést, az ötödik percben kapott eredményekből pedig az derül ki, hogyan alkalmazkodik a méhen kívüli élethez. Gyakori, hogy azok az újszülöttek, akik az első vizsgálatnál alacsony pontszámot kaptak, 5 perc után már 9-es, 10-es értékkel rendelkeznek. A jó állapotú újszülött Apgar-értéke 7-10 pont. Az 1 perces vizsgálatnál nagyon ritka a 10-es érték, mivel szinte mindegyik újszülött veszít egy pontot a végtagok kékes színe miatt. Ez teljesen normális, ugyanis a bőr rózsaszínét adó friss, oxigénben dús vér előbb az agyba és a fontosabb belső szervekbe áramlik, csak később a végtagokba. A 7-esnél kisebb pontszám alacsony értéknek számít, és azt jelzi, hogy a babának orvosi beavatkozásra van szüksége. Ilyenkor megtisztítják a légutakat és oxigént kap, hogy segítsék a légzését, és/vagy serkentik a szívverését, hogy normál gyakorisággal verjen.

Az egyes életjelenségeket 0-1-2 ponttal osztályozzák és azt összeadják.

ÉLETJELENSÉG	0 PONT	1 PONT	2 PONT
szívműködés (pulzus)	nem érzékelhető	100/perc alatti	100/perc feletti
légzés	nincs	gyenge, kapkodó, rendszertelen	szabályos
bőrszín	sápadt/fehér	test: rózsaszín, végtagok: kékek	az egész test rózsaszín
izomtónus	petyhüdt	néhány végtagmozgás	aktív mozgás
reflexingerlékenység	nem reagál	grimaszol	sír, köhög, tüsszög

2. Ezt követően megméri az újszülött súlyát, hosszát, fej- és mellkas-körfogatát is. A baba paramétereit alapján a vizsgáló orvos meghatározza az úgynevezett gesztációs kort, azaz, hogy az újszülött kb. hány hetes terhességi kornak megfelelő állapotban jött a világra. Mindezekből az is megállapítható, hogy az újszülött megfelelő mértékben fejlődött-e az anyaméhben.

3. A megszületést követő első napon K-vitamint kapnak az újszülöttek. Ez a vitamin a vérvérvételhez elengedhetetlen, és az egyetlen olyan, amely a kizárólag szoptatott csecsemők esetében már a kezdetektől rendszeres pótlást igényel. Így a vitamin adásának ismétlése szükséges 1 hetes korban, majd fél éves korukig havi egy alkalommal, amelyet a védőnő ellenőriz.

4. A vizsgálatok szintén nagyon fontos része a testnyílások átjárhatóságának vizsgálata (orrlyukak, fül, végbél-, húgycsőnyílás), illetve az esetlegesen jelenlévő fejlődési rendellenességek korai felismerése.

5. A magyarországi protokoll előírja az újszülöttek kötelező jellegű szűrését bizonyos anyagcsere-betegségek irányában is. Ennek módja az, hogy még a kórházban vért vesznek a picitől: egy nagyon kis tűvel megszúrják a baba sarkát, majd a kiserkenő vért szűrőpapírra csepegtetik és laborban vizsgálják.

Ezzel a vizsgálattal a következő anyagcsere-betegségeket szűrik ki:

- Veleszületett aminosav-anyagcsere betegség, melynek következtében a szervezet nem képes megfelelően lebontani egyes fehérjetartalmú élelmiszereket. Mind a szellemi fejlődésben, mind a testi fejlődésben jelentős elmaradást eredményezhet. A betegség egy életen át tartó szigorú fehérjeszegény diétával kezelhető, ha pozitív a teszt eredménye.
- Szénhidrát-anyagcsere betegség, a vér magas galaktóz szintjével járó betegség. A betegség kezelésénél a baba étrendjéből a tejet – beleértve az anyatejet is – ki kell iktatni, és speciális összetételű terápiás tápszerrel szükséges pótolni. Amennyiben ez a betegség a szűrés során bizonyosodik, akkor egész életen át tartó tejmentes (tej, tejtermékek) diéta válik szükségessé.
- Pajzsmirigy-alulműködés, melynek tünetei a születést követő hetekben folyamatosan alakulhatnak ki.

Alapellátásban végzett szűrővizsgálatok – Milyen vizsgálatok történnek a kötelező ellenőrzések során a baba otthonában?

Az újszülött- és csecsemőkori alap szűrővizsgálatokat 1, 3, 6, 12 hónapos korban kell elvégezni.

Ha a baba kórházban született, akkor ideális esetben a hazaérkezése után 48-72 órán belül a védőnő, illetve a házi gyermekorvos is meglátogatja a családot. Utóbbi 5 napon belül. (Sajnos a járványhelyzet miatt ez csak nagyon kevés helyen valósulhat meg.)

Minden egyes védőnői ellenőrzés során megméri a gyermek fej- és mellkőrfogatát, valamint súlyát és hosszát. Ezek az adatok szükségesek ahhoz, hogy a gyermek testi fejlődésének ütemét nyomon lehessen követni.

Megjegyzés: A legtöbb baba fél éves korára megduplázza, 1 éves korára pedig megháromszorozza a születési súlyát. Az első évben a legtöbb baba 20-25 centimétert növekszik a születési hosszához képest.

Tehát, az úgynevezett státusz-vizsgálatokon a 0-12 hónapos baba általános állapotának felmérése zajlik: a testmagasság-, a testtömeg-, a fejkörfogtmérés és a fejlettségi állapot, az érzékszervek működésének ellenőrzése (látás, hallás).

- Újszülöttek esetében a szűrés kiterjed a koponya- és hasi ultrahangra, valamint a csípőszűrésre is. Ezt a három vizsgálatot legkésőbb a negyedik hónap végére el kell végezni!
- Hallásszűrést egy éves korban a BOEL-teszt segítségével végzik el.
- Látásszűrés, a szem összehangolt működésének vizsgálata – 4 hónapos kor után már kóros, ha nem együtt mozog a két szem.
- Fiúknál a rejtettheréjűség vizsgálata; 12 hónapos kortól évente, a herék vizsgálata is megtörténik
- Szintén egy éves korban megtörténik a baba szociális fejlődésének, beszédfejlődésének és a mozgásszerveknek a vizsgálata is.

Ezek a vizsgálatok gyermekorvosi beutalóval térítésmentesen elvégezhetők!

Az adott életkornak megfelelő fejlődési szakaszt mi magunk is ellenőrizhetjük csecsemőkorban.

1 HÓNAPOS KORBAN

- a baba végtagjai hajlított tartásban vannak, a kezek ököktartásban
- hasra fektetve a baba a fejét átfordítja
- emberi hangra figyel
- erősebb hangra összerezzen
- rövid ideig arcra, színes, élénk színű tárgyra fixál, figyel
- csak 20 cm távolságra lát
- hosszabb-rövidebb torokhangokat hallat
- ismerős hangra megnyugszik

3 HÓNAPOS KORBAN

- alkarjára támaszkodik
- hátáról oldalára fordul vagy próbálkozik az átfordulással
- a hozzá beszélő személyre figyel
- kezeit középre hozva nézegeti – ismerkedik a kezeivel
- kezébe adott csörgőre ránéz, rövid ideig megtartja
- a hozzá beszélő személyre visszamosolyog, hangadással válaszol
- azonos hangokat dupláz-tripláz, gagyog (a-a-a, ö-ö, o-o)

- vokalizál: á, é, ö, ü
- 180 fokban követi a mozgó tárgyat, szeme előtt kb. 25 cm távolságban
- „kukucs” játéokra felélénkül

6 HÓNAPOS KORBAN

- végtagok szimmetrikus testtartása jellemző
- hasra fordul és vissza
- hason körbefordul
- háton fekvé fejét felemeli/felhúzza magát ülésbe
- a hozzá beszélő személynek hangadással válaszol
- a tárgyakat a szájába veszi, tudatosan eldobja, ütögeti, rázza, egyik kezéből a másikba átveszi
- cumisüveget önállóan tart
- zenére felfigyel
- az őt körülvevő személyeket már képes megkülönböztetni
- az idegenektől fél
- szimmetrikus végtagmozgások (végtagjait egyszerre mozgatja)
- szemmozgások párhuzamosak
- egyre többet gagyog a saját „baba nyelven”
- hangosan nevet
- első fogacskák megjelenése

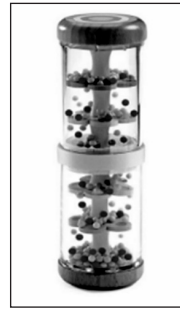
1 ÉVES KORBAN

- önállóan ül, áll, bútorokba kapaszkodva lépeget
- szavakkal „halandzsázik”
- „Hol van?” kérdésre, ismerős személyre, tárgyra rámutat
- fürdés és öltöztetés során törekszik az önállóságra
- figyelmét elterelve a hang irányába fordul
- keményfedelű mesekönyvet 1-2 percig nézeget
- a felszólítást és tiltást megérti
- egyszerű utasítást megért és végrehajt, pl.: „Vedd fel a labdát a szőnyegről!”
- számára érdekes dolgokra hangadással, mutogatással hívja fel a környezete figyelmét
- szavakat, szótagokat ismételi, 2-3 szót használ, szótagkezdeményt használ
- kendő alá dugott tárgyat megtalál
- apró tárgyakat csippentő fogással földről felvesz
- játékot dobozból ki-berámol
- darabos ételt kezében fogva önállóan eszik
- a szemek mozgása párhuzamos
- kialakult, megszokott napirendje van

Természetesen nem minden kisgyermek fejlődése történik ilyen ütemben. Van, akinél gyorsabban, van, akinél lassabban zajlik a mozgás- és értelmi fejlődés. 1-1,5 hónap eltérés még normálisnak tekinthető. Ha azonban van bennünk egy kis aggodalom a baba fejlődésével kapcsolatban, jelezni kell azt a gyermekorvos vagy a védőnő felé. Amennyiben a gyermekorvos úgy ítéli meg, hogy a gyermek nem fejlődik megfelelően, akkor további vizsgálatokat kérhet a baba számára.

2-4 HÓNAPOS BABÁKNAK

kontrasztos ábrás könyvek, apró csörgők, kiságy fölé helyezhető forgó játékok

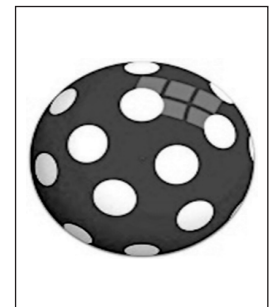
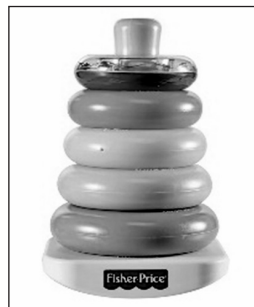
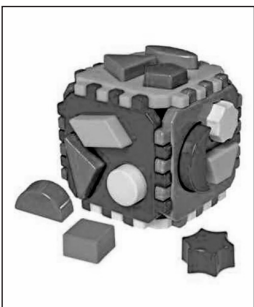
4-6 HÓNAPOS BABÁKNAK

bébi zenélő és „vizes” tanulószőnyegek, szenzoros könyvek tükörrel

6-12 HÓNAPOS BABÁKNAK

logikai kocka, tanulóasztal, Montessori-torony, egymásba illeszthető kisvödör elemei, labdák

Jó tudni: 14 hónapos korig fejlődésneurológus kompetenciája a csecsemő vizsgálata, 14 hónapos kor felett gyermekneurológus végzi ugyanezt.

A mozgásfejlődés elősegítése érdekében, tegyük a picit naponta többször egy nagy felületű játszószőnyegre, le a földre, ahol szabadon gyakorolhatja a különböző mozgásformákat: fordulás oldalra, hátról hasra és vissza, folyamatos gurulás, kúszás, majd mászás, végül felállás, járás. Mindig legyen mellette az életkorának megfelelő já-

téka! Fontos! Ne használjunk bábikompot és babaültetőt soha semmilyen körülmények között!

A legszükségesebb fejlesztőjátékok otthonra, melyek segítenek a gyermek értelmi képességeinek, látás-hallás fejlődésének, finommotorikájának, azaz kézügyességének fejlesztésében, valamint a beszédindításban.

*Pankotai Katalin (PanKa)
konduktor, korai fejlesztő szakember*

ÖSSZEFOGLALÓ TÁBLÁZAT A KÖTELEZŐ SZŰRŐVIZSGÁLATOKRÓL 0-6 ÉVES KOR KÖZÖTT			
0-8 nap	1-3-6 hónapos korban	1 éves kortól 6 éves korig	
Szülőtintézetben történet szűrővizsgálatok	Területen történet szűrővizsgálatok	Területen történet szűrővizsgálatok	
A vizsgálatok megtörténtét az orvos és a védőnő ellenőrzi.	Orvos által végzett szűrések:	Védőnő által végzett szűrések:	Orvos által végzett szűrések:
Phenylketonuria: veleszületett aminosav-anyagcsere betegség Galactosaemia: szénhidrát-anyagcsere betegség Hypothyreosis: pajzsmirigy alulműködés	Teljes fizikális vizsgálat (különös tekintettel a fejlődési rendellenességek szűrésére)	Pszichomotoros és mentális fejlődés vizsgálata	Teljes fizikális vizsgálat
Veleszületett csípőficam szűrése fizikális vizsgálattal	Mozgásszervi vizsgálat, csípőficam szűrése 4 hónapos korig	Érzékszervek működésének vizsgálata (látás, kancsalság, hallás)	Érzékszervek működésének vizsgálata szakmai irányelveknek megfelelően és a beszédfejlődés vizsgálata
Fejlődési rendellenesség szűrése fizikális vizsgálattal	Idegrendszer vizsgálata	Testhossz, testtömeg, fejkörfogat mérése, a fejlődés és tápláltsági állapot értékelése, hazai standardok alapján	Mozgásszervek vizsgálata: különös tekintettel a láb statikai problémákra és a gerinc rendellenességeire (tartáshiba, scoliosis)
Testi fejlettség ellenőrzése (testtömeg, testhossz, fejkörfogat)	Rejtettheréjűség vizsgálata	Korai fogászati szűrés és gondozás (iskola fogász végzi)	Vérnyomás mérése 3 és 6 éves életkor között
			Testhossz, testtömeg mérése, a fejlődés és tápláltsági állapot értékelése, hazai standardok alapján

Táblázat forrása: http://www.janoshalma-rendelo.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=85&Itemid=56

VIGYÁZZ, HOVA LÉPSZ!

Hangjáték a színpadon – a SZIA Színház különleges előadása

„Veletek írjuk és rólatok szól majd!” – Ezzel a jelmonddal indult útjára 2020 tavaszán a Színházi Ifjúsági Alkotóműhely SZIA Színház programja, amely gyermekvédelemben élő és határon túli fiatalokat toborzott egy újonnan megvalósuló zenés előadás társulatába. A készülő darab különlegességét az is adta, hogy az alkotók a résztvevőket megismerve, kifejezetten a programba beválogatott 21 fiatal számára formálták meg a szerepeket. Az eredetileg színpadi bemutatásra tervezett Vigyázz, hova lépsz! végül a pandémia okozta nehézségek miatt hangjáték formájában került a közönség elé.

A SZIA Színház program megálmodói, Balogh Eszter író, Pintér Szilvia színház-drámapedagógus és Orosz Mihály (beohnir) zeneszerző, zenei producer a Nemzeti Színházzal együttműködésben egy különleges premieren mutatta be a kétfelvonásos, közel kétórás hangjátékot. A bemutatóval egyidőben debütált podcast formájában is a Vigyázz, hova lépsz! a különböző zenemegosztó oldalakon, a darabban elhangzó dalok pedig külön zenei albumon is megjelennek hamarosan.

Kapai Biankával – a Pünkösdi Gyermekvédelmi Szolgálat utógondozottjával – beszélgettem, aki elmondta, hogy a produkcióhoz jelentkezésként egy saját készítésű videót kellett beadni, melyben egy táncot adott elő, ami azonnal elnyerte az ítések tetszését.

Biankát meghívták egy balatoni táborba, ahol elkezdődött a felkészülés. A próbák a pandémia miatt leginkább interneten zajlottak, és sajnos az is eldőlni látszott, hogy más formát kell találni a darab bemutatására, mert színházban próbálni és játszani a vírushelyzet miatt lehetetlen lesz. Így készült el a hangjáték, melyben Bianka a Szobrok őre szerepében mutatkozott be, valamint énekhangját is hallhatjuk a zenei betétekben.

Biankát kérdeztem, mit jelentett neki a darab, a próbák, az együttlét a többi gyerekekkel és az alkotókkal: „A próbákat imádtam, olyan dolgokat próbálhattam ki, amikről nem gondoltam volna, hogy sikerülhet. Minden instrukciót próbáltam pontosan végrehajtani. Sokat gyakoroltam azért, hogy a lehető legjobbat tudjam kihozni magamból. Alig vártam, hogy hallhassam a végeredményt és egyszerűen valami csodálatos volt. Imádtam minden egyes részét.

Mindig próbáltam a lehető legpozitívabban hozzáállni. Boldogságot adott, hogy kipróbálhattam magam egy olyan dologban, amit mindig is szerettem volna, csak gyáva voltam és nem merem...”

A hangjáték meghallgatható a www.vigyazzhovalepsz.hu/meghallgatom oldalon.

Forrás és fotó: SZIA Színház sajtóanyag

Összeállította: Samu-Erdélyi Erzsébet

AZ ÉV NEVELŐSZÜLŐJE

2021

A Pütkösdí Gyermekevédelmi Szolgálat Nevelőszülői Hálózata négy szakmai területen dolgozik. Fontosnak tartjuk minden évben kiemelni azokat a nevelőszülőket, akik példaértékűen végzik munkájukat. Ennek formája, hogy a szakmai területek tanácsadói és vezetői javaslatot nyújtanak be az adott területen dolgozó nevelőszülőkre. Az ő ajánlásuk és az ezt követő főigazgatói döntés alapján kerül kiválasztásra az adott esztendőben az év nevelőszülője. Kimagasló nevelőszülői munkájuknak köszönhetően 2021-ben Az év nevelőszülője 2021 címet, illetve főigazgatói elismerést kaptak:

Androvics Mária

Mária egyedülálló nevelőszülő, aki ideiglenes hatállyal elhelyezett és nevelésbe vett gyermekek ellátását biztosítja a Pütkösdí Gyermekevédelmi Szolgálatnál 2018. október 5. óta. Ettől a naptól neveli a testvérek közül a két nagyobb kislányt. Kishúguk egy évvel később, 2019. november elsejével került a nevelőcsaládba.

Az ugyanazon a településen, de egy másik nevelőszülőnél élő, további négy fiú testvérel szoros és példaértékű kapcsolatot ápolnak.

Mária nagyon lelkiismeretes, odaadó nevelőszülő. A gyermekek érdekét mindenek elé helyezi és napról napra küzd érte. Megragad minden olyan lehetőséget, mellyel a komplex fejlesztésüket, fejlődésüket elősegítheti, tehetségük gondozását támogathatja.

Nagyon sokat foglalkozik a gyermekekkel, a kislányok kíváncsiak a véleményére és hallgatnak is rá. Közösén készülnek a városi rendezvényeken, illetve versenyeken való szereplésre. Miután mindhárom

gyermek tehetséges a művészetek területén (mese, vers, ének, tánc), a nevelőszülő maximálisan támogatja, biztatja, segíti őket tehetségük kibontakoztatásában az együtt tanulástól küzdéstől, a fellépőruhák varrásáig mindenben.

Munkavégzése során rendszeresen konzultál a nevelőszülői tanácsadóival és támaszkodik véleményére. Indokolt esetben a szakmai vezetőhöz fordul tanácsért, együttműködik a gyermekevédelmi szakemberekkel, fejlesztő pedagógusokkal, pszichológusokkal. A gyermekevédelmi gyámmal kiegyensúlyozott a kapcsolata, rendszeresen konzultál vele is.

Szakmai felkészültsége naprakész, továbbképzésen minden esetben részt vett. Nyitott az új szakmai ismeretekre.

Nevelési attitűdje meleg, elfogadó, ugyanakkor a szabályok kialakítására, azok betartására is nagy hangsúlyt helyez.

A munkatársakhoz és a nevelőszülőkhöz való viszonya példaértékű. Ahol csak tud, segít, ki segít.

Véleményét, tapasztalatait szívesen osztja meg társaival, habitusa kedves, csendben, alázattal végzi feladatát.

Szigeti Károlyné
nevelőszülői tanácsadó

Németh Rita

Rita 2018-ban vált nevelőanyává. Kezdő nevelőszülőként három testvér nevelését vállalta el úgy, hogy korábban az édesanyai örömök nem adták meg számára.

A gyermekeket minden nehézségeikkel, múltjukkal, problémáikkal együtt fogadta el, és a komolyabb akadályok sem riasztották őt vissza e nemes feladattól. Az évek során még egy testvérpár érkezett a családjukba.

Rita kitartó, türelmes, odaadó nevelőmunkája az évek alatt beérlelte gyümölcsét, hiszen a gyermekek mára jelentős sikereket tudhatnak maguk mögött mind az iskolai tanulmányaikban, mind a sport és a zeneművészet területén.

Fáradtságot nem kímélve kereste meg minden gyermek számára azt, amiben tehetségét kibontakoztathatja, és biz-

tosította számukra a lehetőséget, hogy részt vegyenek olyan foglalkozásokon, melyek segítik ebben őket.

A testvérek komoly kihívások elé állították őt nevelőanyaként, hiszen a nagyobb gyermekek számára a családból való kiemelés és a nevelőcsaládba való beilleszkedés nem volt zökkenőmentes. A gyermeki lázadásokat, komoly viselkedési problémákat, magatartási korlátokat Rita szeretettel, türelemmel és mérhetetlen odaadással kezelte, aminek eredményeként bensőséges, mély érzelmi kapocs alakult ki közöttük, melyre a gyerekek támaszkodhatnak és építkezhetnek egész életükben.

Rita érzelmi intelligenciája kiemelkedő, melyet megmutat a gyermekekkel való bánásmódja, egyéni odafigyelése és a problémák, konfliktusok kezelése is.

Minden gyermeknek egyforma figyelmet szentel, lelkük ápolására különös gondot fordít. Fontosnak tartja, hogy mindenkinben megtalálja a jót, így a gyermekek mára elhiszik és tudják, hogy értékesek, szeretethetők, jók és van egy nevelőanyukájuk, akire bármikor számíthatnak.

A gyermekek között van, aki versmondásban ért el szép

eredményeket, van, aki futball egyesületben játszik, van, aki hegedül, van, aki furulyázik és gyönyörűen rajzol, de a legfontosabb az, hogy mély érzésű, jó lelkű, mások felé is nyíltsággal, barátsággal, önzetlenséggel forduló gyermekekévé váltak.

Kitartóan hisz abban, hogy bár minden kezdet nehéz, minden gyermek alapvetően jó, melynek felszínre hozatala az ő dolga. Rita tesz is ezért. Hozzáállása, kitartása, türelme és szeretete példaértékű lehet mindannyiunk számára.

Szabó Katalin
nevelőszülői
tanácsadó

Orsós Erzsébet

Erzsébet 2020. március 20. óta végez nevelőszülői tevékenységet a Pünkösdi Gyermekvédelmi Szolgálat Nevelőszülői Hálózatában, egy Somogy megyei kisvárosban.

A gondozásában élő négy gyermek (5 és 10 éves kor közöttiek) egy befogadó otthonból, egyszerre kerültek a nevelőszülői családba. A gyermekek mindegyike nagy hiányosságokkal küzdött szociális készségeiket, tanulási képességeiket illetően egyaránt. Hónapokkal az érkezésüket követően derült fény arra, hogy a gyermekek a vér szerinti családjukban súlyos abúzus áldozatai voltak.

Erzsébet elfogadó attitűdjének, türelmes, rugalmas és kitartó hozzáállásának, következetes nevelési elveinek, példamutatásának, valamint támogató családjának köszönhetően a gyermekek mára beilleszkedtek az óvodába és az iskolába. A nem megfelelő szocializációjukból fakadó hátrányaikat leküzdötték, vidám, kiegyensúlyozott gyermekekké váltak. A családban nevelkedő gyermekek a mindennapjaikban megtapasztalhatják a biztonságot, az állandóságot, az elfogadást, a meleg, szeretetteljes családi légkört.

Mindennek köszönhetően a vér szerinti családjukban szerzett sebeik lassan begyógyulnak, a múltban megélt fájdalmaikból eredő negatív érzések egyre kevésbé szövik át mindennapjaikat.

Erzsébet minden nap fordít időt a gyerekekkel történő tanulásra, azt közvetíti feléjük, hogy a tudás fontos érték. Tanulásvágyukat felkelti és fenntartja, ennek köszönhetően mindhárom kisiskolás gyermek jeles tanuló.

A tanulás mellett a kikapcsolódásra is nagy hangsúlyt fektet. Hétfévenként sokszínű kulturális és sport programokat szervez a gyerekeknek, emellett sokat kirándulnak.

Kimagasló minőségű nevelőszülői munkájáért a dél-dunántúli szakmai egységben ő kapta elismerésünket.

Böjti Éva
szakmai vezető

Peragánics Lászlóné

Zsuzsika 1999-ben kezdte el a nevelőszülői hivatást. A család Örkenyben él egy gyönyörű, kerttel körülvett családi házban. 2000 januárjában ke-

rült hozzájuk az első két gyermek, akik azóta már 26 és 28 évesek, és a mai napig visszajárnak hozzájuk. Három vér szerinti gyermekük van. Az évek alatt 13 gyermek nevelését, hazagondozását és örökbeadását kísérték végig.

Jelenleg egy kislányt és három kisfiút nevelnek férjével, nagy szeretettel és odaadással. Erik 10 éves, Barbi 7, Martin 3, a legkisebb gyermek, Attila pedig 1 éves.

A gyerekek szobája szépen berendezett, a játszószobában rengeteg különböző korcsoport számára alkalmas játék található, a házban minden úgy van kialakítva, hogy az a biztonságukat szolgálja. A kertje idilli, mely játékokkal és csodálatos virágokkal van tele.

Zsuzsi rendszeresen részt vesz az esetmegbeszélő csoport megbeszélésein. Sok kérdésben tud tapasztalatával a többi nevelőszülőnek segíteni, tanácsot adni. A továbbképzéseken minden alkalommal részt vesz, a szolgálat szakembereivel együttműködik. A nevelőszülői tanácsadót mindig szeretettel fogadja, segíti a közös munkát. Az adminisztratív feladatait időben és pontosan elvégzi. A nyár folyamán több alkalommal segített nevelőszülő társai helyettesítésében.

Egy-egy hétre befogadta otthonába a rekreálódó nevelőszülők gyermekeit. Nagyon sok szép emléke van a nevelt gyermekekkel kapcsolatban.

Egy látogatásom alkalmával azt láttam, hogy a ház előtti árkot egy ismeretlen fiatalember ássa.

Megkérdeztem tőle, ki az?

„A nevelt fiam már felnőtt, itt lakik a szomszéd faluban, ha segítség kell, mindig szívesen jön!”

Zsuzsi ma is úgy döntene, mint 22 évvel ezelőtt, újra nevelőszülő lenne.

Tudja, hogy az a szeretet, ahogy a gyermekeket nevelték, mindig velük marad, és megérte az összes fáradozás, ami a gyermekek nevelésével jár.

Jobb dolog adni, mint kapni, de aki ad, annak adatik, el nem múló szeretetet kap vissza folyamatosan a gyermekektől.

Állhatatosságával, kitartásával, hozzáállásával, tapasztalatával és szeretetteljes gondoskodásával olyan légkört biztosít az itt nevelkedő gyermekeknek, amellyel kiérdemli a legjobb nevelőszülő díjat.

Szarka Gábor
nevelőszülő
tanácsadó

Könyvajánló

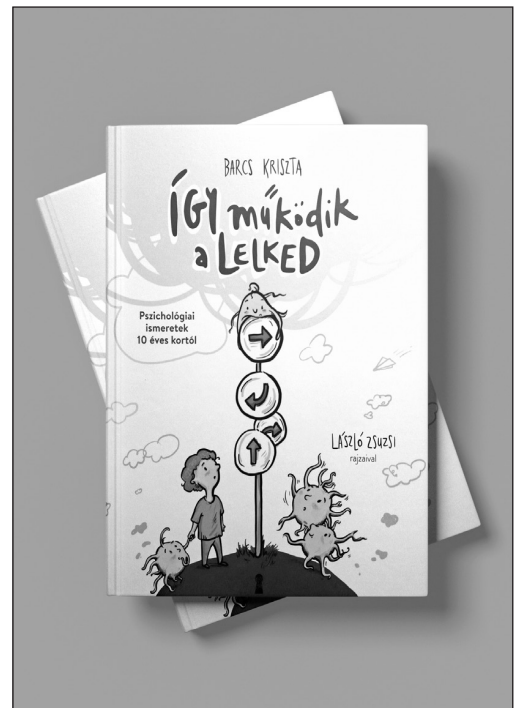
ÍGY MŰKÖDIK A LELKED

Barcs Kriszta

Az érzelmek világában még felnőttként sem könnyű boldogulni, gyermekként pedig kimondottan nehéz. Ugyanakkor a boldog élethez alapvető fontosságú az, hogy tájékozódni tudjunk az érzelmek világában és ezt a tájékozódást már gyermekként érdemes megtanulni.

BARCS KRISZTA

„Így működik a lelked”
című könyve ebben segít.

* * *

Az idegrendszer működését érthetően és dióhéjban prezentálja, majd részletesen foglalkozik az érzelmekkel a büszkeségtől az örömig, a lelkiismeret-furdalástól a neheztelésig. Nem csupán segítséget nyújt az érzelmek beazonosításához, de ezek kialakulásának, változásainak megértésében is segít.

A könyv elemzi a haragot és foglalkozik a félelmeinkkel, ugyanakkor megoldást is kínál ezekre. A pozitív érzelmek közül a szeretetet és a szerelmet elemzi. Röviden meghatározza a személyiséget és kitér az álmodozás fontosságára is. Megannyi olyan téma, amely minden gyereket foglalkoztat: ez a könyv nekik szól, ha már betöltötték a 10. életévüket.

A téma könnyebb befogadásához nagyban segítenek *László Zsuzsi* remek illusztrációi.

A KÖTŐDÉS KIALAKULÁSA EGY NEVELT GYERMEKNÉL

A kötődés egy „láthatatlan köldökzsinór” gyermek és anya (gondozó) között. Ennek kialakulása vagy épp hiánya, befolyással lesz a baba későbbi életére, kapcsolataira, önbizalmára, saját személyiségének kialakulására, a biztonság megalapozására.

Mi van akkor, ha már úgy kerül hozzánk egy nagyobb gyermek, hogy nincs egy személy sem, akivel kötődne?

A KÖTŐDÉS FORMÁI

Ahhoz, hogy egy gyermek felfedezhesse az őt körülvevő nagy világot, fontos tudnia, hogy ott van mögötte a biztonsági háló (anya), akire mindig minden esetben számíthat. A megfelelő kötődés kialakulásának alapfeltétele az érzékeny anyai bánásmód. Legtöbbünkben azonnal kialakul az anyai ösztön, ami segít abban, hogy értelmezni tudjuk babáink jelzéseit. Ha sír, miért sír, ha nyűgös, mi lehet a gond. Egy idő után pedig meg tudja különböztetni az anya, hogy milyen problémához „milyen” sírás „tartozik”. Tudjuk, mikor van az, hogy éhes, fáradt, mikor van ölelgetésre szüksége.

A kötődést két formába sorolják a szakértők:

1. Biztonságosan kötődő

Ez a forma nyilván a legideálisabb egy gyermek szempontjából, ekkor teljes az összhang anya és gyermeke között. A baba bízik édesanyjában, mer felfedezni, mer új dolgokat csinálni, mert tudja, hogy édesanyja ott van mellette.

2. Bizonytalanul kötődő

A kötődés bizonytalansága leginkább akkor mutatkozik meg, mikor egy gyermek új helyzetbe kerül. A bizonytalan kötődés is többféle lehet, így elkerülő, ellenálló és dezorganizált.

A 7-8 hónapos babák már kettős érzéssel küzdenek. Egyrészt felfedeznének, ami együtt jár egy részleges leválással az anyáról, másrészt viszont fontos nekik az anya közelsége.

Elkerülő kötődés akkor alakul ki, amikor az anya visszavonul a baba igényeinek kielégítésétől, és hagyja, hogy a csecsemő maga küzdjön meg nyugtalanságával, negatív érzelmeivel. Ezek a babák kevesebb gyengéd testi kontaktust, vigasztalást kapnak, és hamar megtanulják palástolni az érzelmeiket, elrejtteni azokat.

Az ellenálló kötődés a következetlenül viselkedő anyák gyerekeinél gyakori. Míg egyszer érzékenyen reagál az anya a baba viselkedésére, addig máskor vagy egyáltalán nem, vagy negatívan teszi azt. Ezért ezek a babák keresik a szülő figyelmét, enyhébb stressz esetén is erősebb jeleket adnak, de nehezen nyugszanak meg az anya jelenlétében.

A dezorganizált kötődésű gyerekek egyáltalán nem tudnak alkalmazkodni, így ez a legkevésbé optimális kötődési típus. Ők nehezebben küzdenek meg a stresszel vagy egy számukra idegen helyzettel, mint a többi csoportba tartozó gyerekek.

Az érzelmi fejlődés szempontjából fontos a korai kötődés kialakulása. Ez a személy nem feltétlenül az anya, lehet bárki, aki gondoskodik a gyermekről. Egy másfél-két éves gyermeknek lehet több személy is akihez kötődik.

Azonban egy nevelt gyermeknél sokszor gondot okoz, hogy kicsi kora ellenére akár több helyen, több ember gondozása alatt állt, vagy épp nem gondozta az őt körülvevő közeg.

Manóka 10 hónapos, úgy került hozzám, hogy előző nevelőszülője szerint képtelen a kötődésre, nem ragaszkodik senkihez és semmihez. Én vagyok számára a 3. nevelőszülője, de előtte már családon belül is próbálták elhelyezni. 10 hónap alatt több mint 5 helyen nevelkedett.

Látogatásunk alkalmával valóban megfigyelhető volt, hogy csak halkán, csendben figyel, bárki hozzáér, nem sír, nem nyúl az őt gondozó nevelő felé, nem nézi, hogy ott van-e egyáltalán, hagyta, hogy bárki, aki akarta, felvegye.

A nevelőszülő elmondta, hogy Manóka sokat sír, ilyenkor vigasztalhatatlan, semmi sem nyugtatja meg.

A következő napokban Manóka hozzánk került, mosolygósan, vidáman érkezett a családba. Nem látszott rajta, hogy nyugtalan lenne, nem ijedt meg semmitől, természetesnek tűnt számára, hogy vadidegen emberek viszik őt el. Nem zavarta az új hely, az új ágy és a további 4 gyerek sem. Nem sírt, ha hangoskodtak, ha idegen zajt hallott, úgy tűnt, semmi nem zökkenti ki nyugalmaiból.

Laikusként úgy gondolom, Manóka bizonytalanul kötődő és ezen belül is elkerülő volt. Nem mutatta az érzelmeit, próbált velük megbirkózni magában, mivel tapasztalhatta, hogy hiába teszi azt. Öt hely, öt különböző nevelő személy, öt különböző nevelési stílus tíz hónap alatt.

Manóka a leírás alapján nem jó evő, sokat síró, nyugtalan kisgyerek. Idegrendszeri problémát sejtettek nála a sok sírás miatt. Súlya alig gyarapodott. Éjjel alszik, nappal keveset. Nem eszik, vagy csak alig. Nagyon picurka növésű éppen emiatt. Nem kötődik, nem ölel, fog vagy nyúl semmiért és senkiért. Három nap után még nem hallottuk Manóka hangját. Csak azt, hogy mondja: „baba, abba”. Édesen mosolygott, mikor fáradt volt, elaludt, és minden étkezésnél mindent megéve. Ez nem változott, pedig lassan eltelik 1 hónap. Nem tudtam mire vélni, hogy egy problémás gyermek, miként lehet ennyire nyugodt és kiegyensúlyozottnak tűnő.

Manóka nagyon érzékeny baba. Minden rezdülésre figyel, mindent észrevesz és a maga módján reagál. Mikor először eldőlt a szőnyegen és bekoppintotta a fejét, csak nézett a hatalmas szemével, nem sírt, csak a könnyecseppek csillogtak a szeme sarkában. Megsimogattam, pusztít adtam rá, mondtam neki, hogy előfordul. Legközelebb, amikor ugyanígy járt, már nyújtotta a kis kezét, és dugta a kis fejét az arcomhoz, hogy adjam a gyógypusztít rá.

Két nap kellett ahhoz, hogy Manóka rájöjjön, rám számíthat. Mindig, mindenben ott vagyok mellette. Két nap után már nyújtotta felém a kezét, tudja, hogy akkor felveszem. Mutatja az irányokat, hogy merre menjünk. Puszt ad. Megölel, bújik. Mikor nagyon ki szeretné fejezni a szeretetét, akkor tátott szájjal közeledik az arcomhoz. Éjjel, ha felsír, ott vagyok, azonnal megnyugszik. Ha valaki át szeretné őt venni tőlem, akkor elfordul és néha mondja, hogy „nem”. Ha mégis átveszik tőlem, akkor felém nyújtózva sír, a szemével kéri, hogy vegyem vissza. Kötődik.

Nagyot dobbant a szívem, mikor a gyermekorvos azt mondta, hogy látszik, mennyire bízik bennem, a vizsgálat alatt nem sírt, végig beszéltem hozzá, csak a kezemet szorította és végig a szemembe nézett.

Nem varázsoltam, semmit nem csináltam, pusztán figyeltem rá. És szeretem. A babák és a nagyobb gyermekek is érzik ezt.

Már nem futnak utánam, ha megfogom az ajtó kilincsét, tudják, hogy visszajövök. Már nem sírnak, ha iskolába kell menni, mert tudják, hogy megyek értük. Nem sírnak kapcsolattartáskor vagy utána sem, mert tudják, hogy mindig minden úgy történik, ahogy azt előtte megbeszéltük. Figyelünk egymásra. Szeretjük egymást. Biztonságot, támogató közösséget, CSALÁDOT alkotunk.

írta: NevelőAnyu

TARTALOMJEGYZÉK

Bemutatjuk munkatársainkat:

Karsa Andrea – főigazgató.....	1
Boross Sándor – képzés- és oktatásszervező, szupervizor	6
Szervezetfejlesztés	10
„A belső egyensúly titkai”	11
Helyzetjelentés Tiszabecsről	14
Bemutatjuk a magyarországi nevelőszülői hálózatokat:	
Fészek Gyermekvédő Egyesület.....	16
Cívis Nevelőszülői Hálózat	19
Kék Erdő Alapítvány	22
Vannak-e rossz gyerekek?	23
Rossz gyerek – egy nevelőszülő tollából.....	24
Csemetekert Bölcsőde – Abony	29
Újszülött, csecsemő érkezése a nevelőszülő családjába	31
Vigyázz, hova lépsz!.....	37
Az év nevelőszülője 2021	38
Barcs Kriszta: Így működik a lelked.....	41
A kötődés kialakulása egy nevelt gyermeknél....	42

ERNYŐ - Gyermekvédelmi Szakfolyóirat

Alapító: PÜNKÖSDI GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLAT

Adószám: 18659290-1-42

Kiadó: Pünkösdi Gyermekvédelmi Szolgálat

Székhelye: 1084 Budapest, Víg u. 41-43.

Főszerkesztő: Karsa Andrea, főigazgató

Felelős vezető: Szalai József, stratégiai igazgató

Szerkeszti a szerkesztőbizottság

E-mail cím: ernyo@gyermekvedok.hu

Terjesztő: Pünkösdi Gyermekvédelmi Szolgálat

Elérhetőség: 06 (30) 539-8730

Weboldal: www.gyermekvedok.hu

ISSN szám: ISSN 2786-1406

Tervezőszerkesztő:

Style & Design Kft. Sümei Gábor

A jogszabályokon alapuló íráskor nem helyettesítik a jogszabályok hivatalos szövegét!

Nyaralás Görögországban

2022. június 24-28.

Kedves Gyerekek!

A Pütkösdi Gyermekvédelmi Szolgálat pályázatot hirdet minden hálózatukhoz tartozó 14 év feletti gyermek és fiatal részére.

A pályázatra azok jelentkezhetnek, akik a 2021-2022-es tanév első félévéhez képest az év végéig a legtöbbet javítják a tanulmányi átlagukon, vagy kiemelkedő tanulmányi eredményt érnek el.

A jelentkezéshez küldeni kell egy motivációs levelet és a nevelőszülőd vagy utógondozód javaslatát az info@gyermekvedok.hu címre.

*Ha szeretnél eltölteni egy hosszú hétvégét KOS szigetén, egy 4 csillagos tengerparti szállodában, akkor küldd el a jelentkezésedet **2022. március 31-ig.***

*Utazás
repülőgéppel,
ellátás All inclusive.*

VÁRJUK NEVELŐSZÜLŐNEK!

Nevelőszülői hálózatunkba keresünk szeretőszívű nevelőszülőket, nevelőcsaládokat olyan gyermekek gondozásához, akik jelenleg nem élhetnek oltalmazó családban.

Jelentkezőket az alábbi területekről várunk:

- **Észak-Dunántúl:** Fejér, Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Vas, Veszprém, Zala megye
- **Dél-Dunántúl:** Baranya, Somogy megye
- **Észak-Magyarország:** Budapest, valamint Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád, Pest megye
- **Dél-Magyarország:** Bács-Kiskun, Tolna megye

A nevelőszülői tevékenység otthonában, meglévő munkája mellett is végezhető, de választhatja új hivatásának is.

A nevelőszülő a tevékenységéért nevelőszülői díjazásban részesül, és a gyermekek után járó ellátások is megilletik.

Foglalkoztatási jogviszony, amely nyugdíjszerző időnek minősül.

Nevelőszülői képzéseinket folyamatosan indítjuk, a nálunk munkát vállaló hallgatóknak képzési hozzájárulást adunk.

Ha szeretné anyai hivatását főállásban, saját csemetéi mellett vállalni, vagy a gyermekei már kirepültek a családi fészekből és úgy gondolja, hogy még tudna szeretetet, törődést, biztonságot nyújtani elhanyagolt, bántalmazott gyermekeknek, akkor szeretettel várjuk nevelőszülőnek.

***„A szeretet olyan kulcs, amely képes kinyitni minden zárat.
Ha ez a kulcs megvan, akkor sikeres és eredményes lesz a munkánk.”***

Kérje tájékoztatónkat, hívjon bennünket!

ÉRDEKLŐDÉS ÉS JELENTKEZÉS:

Észak-Dunántúl:

Jungvert Valéria szakmai vezető

Telefon: +36 70 643 0432

mail: valerijungvert@gmail.com

Dél-Dunántúl:

Böjti Éva szakmai vezető

Telefon: +36 20 590 2170

mail: bojtivica1978@gmail.com

Észak-Magyarország:

Gátiné Barta Erzsébet szakmai vezető

Telefon: +36 70 647 3414

mail: szakmaivezeto.gyermekvedok@gmail.com

Dél-Magyarország:

dr. Lajos Krisztina szakmai vezető

Telefon: +36 70 643 0441

mail: krisztina.lajos.dr@gmail.com

PÜNKÖSDI GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLAT NEVELŐSZÜLŐI HÁLÓZAT

1143 Budapest, Víg utca 41-43. Postacím: 1450 Budapest, Pf. 133.